

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 3. — Telefon št. 5122, 5123,
5124, 5125, 5126.

Upravni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 5492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocanova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

Naročnina ena mesečno Din 25.—
Za izposojeno Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
5122, 5123, 5124, 5125, 5126 Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Str. smayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Med Londonom, Parizom in Berlinom

Ponavljali bi znane stvari, ako bi na-
glašali, da je evropska politika nedvomo-
no krenila na nova pota. Ali vendar je to
dejstvo prav o priliki poseta vodilnih
francoskih državnikov v Londonu tako
močno prišlo do veljave, se je novi na-
čin urejanja evropskih političnih proble-
mov pokazal v tako jarki luči, kakor že
dolgo ne. Francoska in angleška diplo-
macija zapuščata osnovo versajske mi-
rovne pogodbe v onih podrobnostih, ki se
tičejo nemške razorožitve, ter sta se iz-
javili pripravljene, da te določbe zame-
njata pod nekimi pogoji za uredbe, ki se
približujejo nemškemu stališču, hkrati
pa uveljavljajo francosko tezo o var-
nostni garanciji, ki naj v njej sodeluje
tudi Velika Britanija.

Po svojem mestu v celotnem politič-
nem razvoju povojne dobe se more lon-
donska enunucijska postaviti ob stran
oni znameniti izjavi, ki se je dosegla na
fatalno ameriško pobudo, da se odpusti
Nemčiji nadaljnje plačevanje vojne od-
škodnine, kar je imelo za posledico, da
so končno via facti evropske države
ustavile odplačevanje vojnih dolgov
Ameriki. Oboje spada v kompleks poja-
vov, ki jih je najbolje imenovati — li-
kvidacijo vojnih posledic. Londonska
enunucijska spada nedvomno po svojem
globljem smislu v isto vrsto, kakor sodi
v isto poglavje izvedba saarskega plebi-
scita, zlasti spričo Nemčiji tako izredno
ugodnega rezultata.

V teku je tedaj likvidacija onih do-
ločb, ki so še neposredna posledica vojne
in mirovni pogodbi, ki so vojno zaključi-
le. Jako je koristno, da smo si na čis-
tem o dalekosežnosti teh diplomatskih
akcij, zakaj s te perspektive nam posta-
ja tudi razumljivo, kako da se pri tem
postavljajo tako težavni problemi. In ni
čudno, da vsa Evropa z največjo nape-
tostjo sledi temu silnemu prizadevanju,
kako dovesti zopet normalno razmerje
med zmagovalci in premaganci, ne da bi
pri tem trpela mirovna ter varnostna
opreznost.

Ugodno znamenje za nadaljnji razvoj
je dejstvo, da so se v tem temeljno važ-
nem razdobju zopet našle na isti strani
vodilne sile velike antante, ki je dobila
vojno. Dane sse tako izražanje čuje ne-
kako nesodobno. Pa je vendarle popol-
noma sodobno. Zakaj silno si je Nemčija
prizadevala, da bi za olajšanje uspehov
na poti v prehod razdelila svoje nasproti-
nike, za katere je zaradi krajšega izra-
žanja še vedno najbolj praktično, da
uporabljamo ta naziv zanje.

Označiti se mora kot mojstrska pote-
za francoske diplomacije, da se ji je po-
srečilo za to preizkusno dobo organizi-
rati tako rekoč novo antanto, ki nam
kaže sliko izpred l. 1914. Franciji se je
posrečilo doseči tesno sodelovanje s so-
jetsko Rusijo, sodelovanje, ki se more
stopnjevati celo v pravo zavezanost, ka-
kor se je že ponovno naznačilo po po-
srednem potu. Rimski sporazum sicer
razen popravka v mejah afriških kolonij
ni prinesel kdovekaj konkretnega, toda
ustvaril je sfero važnega sodelovanja.
ki mu je briga za samostojnost Avstrije
nedvomno poglavitna motorna sila. In
končno je londonski dogovor pokazal,
da je tudi Velika Britanija trdno odločena,
da zagarantira sedanje stanje, dasi je
istočasno pripravljena priznati Nemčiji
povratak nazaj v normalne razmere, v
enakopravnost glede oboroževanja.

Pri tem pa ne gre za enostavno pri-
znanje izvršenega dejstva, marveč se
mora Nemčija zato vrniti v Zenevo, so-
delovati pri mednarodnem delu za mir
in razorožitev, odnosno omejitev oboro-
ževanja, pa pristopiti k vzhodnemu in
podunavskemu paktu, ki naj v jedru po-
meni priznanje in garancijo sedanjega
stanja.

Pogodbenci od zmagovite stranke so
tedaj napravili veliko koncesijo, toda
hkrati so se pokazali močne v realnem
premotrivanju situacije. Ves svet je za-
tegedelj pozoren na nemški odgovor.
Nemčiji se je ponudila roka sprave in na
njej je sedaj odgovornost, ali jo sprej-
me, ali odbije.

Tako se danes označuje položaj. Toda
nič ne preze, da gre pri tem za vrsto
izredno težavnih problemov, kjer je tre-
ba imeti oziroma na nacionalne in še dru-
gačne pretilje, pa pri tem ne izgubiti iz
vida drugih nacionalnih interesov in ob-
vez. Zato je nedvomno, da se odpira do-
ba dolgotrajnih in zelo kompliciranih
pogajanj, in prav gotovo so londonske
izjave prav zaradi tega tako previdno in,
rekli bi lahko, široko sestavljene, da ne
onemogočujejo ničesar, kar je še spre-
jemljivo v celotni mirovni in varnostni
koncept. Da se je pri tem na tako mo-
gočen način mogla pokazati enotnost
francoskega in angleškega naziranja ter
se vrh tega še ojačiti z nedvoumnim ita-
lijanskim pristankom, to so pač jako
močni temelji za pričetek pogajanj, mo-
čni činitelji v rokah onih, ki morajo skr-
beti za to, da se prehod od versajske
pogodbe ne izvrši z oslabiljivo mirovne
fronte.

Berlin se zelo obotavlja z odgovorom.
Samo ob sebi je umljivo, da bo skušal
doseči zase čim največ ugodnosti. Pakti
širše veljave niso njegova simpatija, ne
želi se vezati niti na vzhodu niti v Po-

Narodna skupščina razpuščena

Nove volitve se bodo vršile v nedeljo, dne 5. maja.

Beograd, 6. februarja. p. Nocoj ob pol 8. uri je bil
objavljen naslednji ukaz:

V imenu Nj. Vel. kralja Petra II., po milosti božji in
volji naroda kralja Jugoslavije, so kraljevi namestniki
na predlog notranjega ministra in po zaslišanju mini-
strskega sveta na osnovi čl. 32. ustave in §§ 1. in 2. za-
kona o volitvah narodnih poslancev za Narodno skup-
ščino sklenili in odločajo:

Narodna skupščina, izvoljena dne 8. novembra 1931.
leta, se razpusti.

Volitve narodnih poslancev za štiriletno skupščin-
sko dobo (po členu 54. ustave) se bodo vršile v vsej kra-
ljevini v nedeljo, dne 5. maja 1935. leta, po določenih za-

kona o volitvah narodnih poslancev za Narodno skup-
ščino.

Narodna skupščina, izvoljena dne 5. maja 1935. leta,
se sestane k izrednemu zasedanju na dan 3. junija 1935.
leta.

Notranji minister naj izvrši ta ukaz.

Pavle, I. r.

Dr. Radenko Stanković, I. r.

Dr. Ivo Perović, I. r.

Minister za notranje zadeve Velja Popović. Sledijo podpisi vseh mini-
strov.

Proračun bo podaljšan z ukazom

Beograd, 6. februarja. p. Danes proti
večeru se je vršila daljša seja ministr-
skega sveta. Po seji so ministri novinar-
jem potrdili ukaz o razpustu Narodne
skupščine in razpisu novih parlamen-
tarnih volitev.

Na vprašanje, kaj bo z novim prora-
čunom, je finančni minister g. dr. Sto-
jadinović izjavil, da ostane to vpraša-
nje rezervirano novi Narodni skupščini,
ki bo razpravljala o novem proraču-
nu. Ker se pa nova Narodna skupščina
sestane šele 3. junija in poteče tekoči
državni proračun 31. marca, se bo po
ustavi podaljšal stari proračun s poseb-
nim ukazom za dobo 4 mesecev, namreč
za april, maj, junij in julij.

Zaradi razpusta Narodne skupščine
odpade tudi zasedanje finančnega odbo-
ra stare Narodne skupščine, ki je bilo
napovedano za 10. t. m.

Poslancev bo 370

Volitve narodnih poslancev, razpisane za
5. maj t. l., se bodo vršile na osnovi volil-
nega zakona z dne 10. septembra 1931,
spremenjenega in dopolnjenega z volilnim
zakonom z dne 24. marca 1933.

S tem novim zakonom se je število po-
slancev povišalo od dosedanjih 305 na
okroglo 370 poslancev. Od tega se 368 po-
slancev voli po mestih, odnosno srezih, k
njim pa pridrejo še nosilci onih državnih
kandidatnih list, ki bodo dobile nad 50.000
glasov. Poslancev bo torej toliko nad 368,
kolikor bo takih državnih kandidatnih list.

Vsako mesto, ki je sedež banovine, vsak
srez in vsako mesto, ki ima nad 100.000

prebivalcev, tudi če ni sedež banovine,
voli v načelu po enega poslanca. Le šest
večjih srezov, med njimi iz naše banovine
Maribor levi breg in Ljubljana-okolica, vo-
li po dva poslanca. Razen tega voli Beo-
grad z Zemunom in Pančevom 5 poslancev,
Zagreb 4, mesti Ljubljana in Sarajevo pa
po dva.

36 volilnih okrožij

Vsa država je razdeljena na 36 volilnih
okrožij, dravska banovina na dve. Volilno
okrožje št. 1 obsega bivšo mariborsko
oblast in ima 15 poslancev; volilno okro-
žje št. 2 obsega bivšo ljubljansko oblast in
ima 14 poslancev.

Savska banovina ima volilna okrožja št.
3 do 9 s skupaj 75 poslanci, vrbaska bano-
vina okrožja št. 10 in 11 s skupaj 25 po-
slanci, primorska banovina okrožja št. 12
in 13 s skupaj 24 poslanci, dravska bano-
vina okrožja št. 14 do 17 s skupaj 39 po-
slanci, zetska banovina okrožja št. 18 do 21
s skupaj 33 poslanci, dunavska banovina
okrožja št. 22 do 27 s skupaj 52 poslanci,
moravska banovina okrožja št. 28 do 31 s
skupaj 41 poslanci in vardarska banovina
št. 32 do 35 s skupaj 35 poslanci ter konč-
no Beograd s 5 poslanci.

Kandidatne liste

Volitve se vrše po državnih kandidatnih
listah. Tako lista mora podpisati najmanj
po 30 volilcev iz najmanj polovice srezov
v državi, razdeljenih na najmanj šest bano-
vin. Kandidatna lista mora vsebovati nosi-
la ter kandidate in namestnike za vse sre-
ze v državi. Lista oseba lahko kandidira
največ v treh srezih in to kot kandidat v
dveh srezih, v tretjem kot namestnik, ali
kot kandidat v enem srezu in v dveh kot
namestnik, ali kot namestnik v treh srezih.

NEMČIJA IN LONDONSKI SPORAZUM

Nemčija pripravlja veliko diplomatsko akcijo, v kateri bo zahte-
vala za zaključitev letalske konvencije tudi enakopravnost za svoje
oboroževanje v zraku

Berlin, 6. februarja. d. Danes je končno
prodrlo v političnih krogih mnenje, da se
bo vlada odločila za pogajanja na osnovi
angleško-francoskih predlogov v smislu
londonskega sporazuma. Da listi le z go-
tovimi pridržki zavzemajo svoje stališče
napram londonskemu sporazumu med An-
glo in Francijo, je pripisati le politični
taktiki režima, ki pa kljub temu ne more
prikriti, da se že v vnuem pripravlja za
veliko diplomatsko akcijo. Včeraj popol-
dne se je pod vodstvom državnega kance-
larja sestala vlada, ki se je bavila skoraj
izključno le s položajem, ki ga je ustvaril
londonski sporazum. Seji je prisostvoval
tudi Hitlerjev osebni diplomatski delegat
Ribbentrop, ki je strokovnjak za razoro-
žitevno vprašanje. Tudi v zunanjem mini-
strstvu so se vršila posvetovanja o lon-
donskem komuniqueju, katerih so se udele-
žili poleg zunanje-političnih strokovnja-
kov še eksperti ministrstev za državno
obrambo in letalstvo. Glavni predmet teh
posvetovanj je bila vsekakor letalska kon-
vencija, zaradi katere sta angleški posla-
nik Phipps in francoski poslanik Franco-
Poncet posebej naprosila državnega kance-
larja Hitlerja, da bi jo nemška vlada nuj-
no proučila. Po izjavah političnih krogov
ni trenutno nikakih ovir, da se Nemčija
ne bi pridružila tej konvenciji. Pruski mi-
nistrijski predsednik Göring je že pred me-
senci v nekem intervjuju izjavil, da se želi
nemška vlada neposredno pogajati z An-
glo o vseh aktualnih letalskih problemih.

Vsekakor pa bo tudi glede na letalsko
konvencijo Nemčija zahtevala popolno
enakopravnost, namreč pravico, da si zgra-
di gotovo število bombnih letal, ki jih ji
je versajska pogodba doslej prepovedala.
Pri pogajanjih o konvenciji bo po mnenju
berlinskih krogov vsekakor sodeloval Gö-
ring kot državni minister za letalstvo. Gle-
de na to so se že razširile govorice, da bo

dunavju, kjer je avstrijska samostojnost
zanj hudo pohujšanje. Toda napram to-
liki soglasnosti sosedov se končno tudi
hitlerjevska Nemčija ne bo mogla upi-
rati.

Göring v kratkem odpotoval v London.

Vladni krogi upajo, da bo Nemčiji pri
zaključitvi letalske konvencije vsekakor
priznana enakopravnost. Težave bi lahko
nastale le v tem, kakšno naj bi bilo raz-
merje med nemško letalsko oboroženo si-
lo in letalskimi silami zapadnih evropskih
držav. Na konferencah, ki so bile včeraj
in tudi danes v nemškem zunanem mini-
strstvu, so sklenili sestaviti načrt, po ka-
terem bo Nemčija zahtevala, da se ji pri-
zna letalsko brodogradnjo, ki bo znašala 45
odstotkov celotnega letalskega brodogra-
dne nemških sosedov in Anglije, češ, da ji je
tako velika sila potrebna za obrambo iz-
redno dolgih mej in pa za primer, če bi
moral s svojimi letali podpreti katerokoli
drugo državo — podpisnico letalske kon-
vencije.

Potovanje Göringa v London

Pariz, 6. februarja. AA. Današnji »Daily
Mail« priobčuje v svojem pariskem izdanju
vest, da bo odpotoval predsednik pruske
vlade general Göring v kratkem v London,
kjer se bo sestal z angleškimi ministri. Po-
gajal se bo kot nemški državni minister za
letalstvo o letalskem paktu, ki sta ga Fran-
cija in Anglija že sklenili in h kateremu
naj pristopijo še Nemčija in druge države.

Tudi Poljska

Varšava, 6. februarja. k. Poljski tisk se
tudi danes obirno bavi z londonskim spo-
razumom in odkrito izraža svoje zadovolj-
stvo zaradi doseženih rezultatov, poudarja-
joč, da bo tudi Poljska aktivno sodelovala
pri ugotovitvi miru v Evropi na osnovi dose-
ženega sporazuma. »Czast« poudarja, da je
Francija pod gotovimi pogoji priznala nem-
ško enakopravnost, kar bo kot načeln prist-
anek na revizijo mirovni pogodbi ob so-
delovanju vseh prizadetih držav postalo še
zelo pomembno za nadaljnji razvoj medna-
rodnih odnosov. Tudi sodelovanje Anglije
v paktu, ki naj zajame avstrijsko neodvis-
nost, je velikega pomena. »Kurier Polski«
pa vidi v sodelovanju Anglije, Francije in
Italije že trden mednarodni blok, ki bo od-
ločal o bodočih mednarodnih vprašanjih.

V pričakovanju nemškega odgovora

Pariz, 6. februarja. k. Agencija Havas je
objavila vest iz Londona, da se more po po-
ročilu angleškega poslanika v Berlinu pri-
čakovati nemški odgovor na angleško-fran-
coske predloge šele v 14 dneh.

V Parizu vlada veliko zanimanje za sta-
lišče Nemčije napram londonskemu spo-
razumu. »Journal« pričakuje, da Nemčija
ne bo rekla niti da niti ne. Zahlevala bo
najprej pojasnila glede posameznih točk in
jih skušala izločiti nato pa bo prežala na
vsako nesoglasje med Londonom in Pa-
rizom in ga bo skušala izkoristiti zase. Ni
tudi izključeno, da bo letalski pakt spreje-
la, odklonila pa bo vzhodni pakt.

»Echo de Paris« poroča iz Londona, da
bo nemška vlada sprejela londonski spo-
razum kot podlago za razpravo, zahtevala

Upi Avstrije in Madžarske

Budimpešta, 6. februarja. k. Polslužbeni
»8-ora« Ujsaz« pravi: Če se bo na podlagi
londonskega sporazuma res razveljavilo V.
poglavje versajske pogodbe, ki se tiče Nem-
čije, tedaj se bo moral sličen ukrep izvesti
tudi za ostale države, premagane v svetov-
ni vojni, kakor je Madžarska, ki se jih ne
bo moglo več siliti, da bi obdržale enostran-
sko omejitev oborožitve.

Približno v tem smislu se je izjavil tudi
madžarski odpravnik poslov pri Društvu na-
rodov Darany, ki je včeraj posetil tajnika
Društva narodov z namenom, da sonda
mednarodni položaj, razpravo o vojaških
določbah trianonske pogodbe. Zdi se, da bo
Madžarska ktnalo pričela kampanjo za uki-
nitev vojaških določb trianonske pogodbe.
V krogih Društva narodov presojaajo ta pri-
zadevanja sketpčno ter označujejo vpraša-
nje za neaktualno.

Dunaj, 6. februarja d. Avstrijski zvezni
kancelar dr. Schuschnigg in zunanji mini-
ster Berger-Waldenez odpotojeta koncem
meseca februarja v Pariz, kjer bosta dva
dni gosta francoske vlade nato pa v Lon-
don. V zvezi s tem posetom je imel av-
strijski poslanik v Londonu Frankenstein

pa bo, naj se opusti predlog o vzhodnem
paktu. Glede dunavskega pakta je Hitler
postavil pogoji, naj se v Avstriji najprej iz-
vede plebiscit.

Simon povabljen v Berlin

Pariz, 6. februarja. w. »Intransigant«
javlja iz Berlina, da tamkaj kljub deman-
tiranju iz Londona še vedno računajo z obis-
kom angleškega zunanjega ministra Simo-
na in menijo, da bi se v razgovorih med
Simonom in nemškim zunanjim ministrom
Neurathom mogla bolje rešiti skupna vpraša-
nja nego z daljšo izmenjavo diplomat-
skih not. Mogoče bo istočasno poljski zu-
nanji minister Beck vrnil obisk ministr-
skemu predsedniku Göringu in bi se tako
odprla izredna prilika za razpravo o
vzhodnem paktu.

London, 6. februarja. AA. Glede na ve-
sti o možnosti obiska Simona v Berlinu se
doznava, da je ta obisk predlagala nemška
vlada, menceš, da bi osebni stik med bri-
tanskim zunanjim ministrom in zastopni-
ki nemške vlade koristil nadaljnjemu raz-
voju položaja. Vendar odločitve o tem obis-
ku ne bo pred nemškim odgovorom na
francosko-britanski predlog.

snoči daljši razgovor z Edenom, ki mu je
podrobno pojasnil komunique o londonskem
sporazumu, v kolikor se nanaša na Av-
strijo.

Dunajski politični krogi se živahno ba-
vijo z londonskim sporazumom, zlasti pa
z vprašanji, ki se neposredno nanašajo na
avstrijsko zvezno republiko. Dejstvo, da se
tudi Anglija prištevajo med one države, ki
nameravajo zajamčiti avstrijsko nezavis-
nost, bo osnova londonskih razgovorov
obeh avstrijskih državnikov, ki namerava-
ta v zvezi s tem urediti tudi nekatera dru-
ga avstrijska vprašanja. Posebnega pome-
na je za Avstrijo vprašanje oborožitve, do
katere si privzaga tudi ona pravico. Če bi
se v korist Nemčije ukinilo 5. poglavje
versajske mirovne pogodbe, zahteva Av-
strija, naj se tudi iz senzermentske pogo-
be izločijo vse določbe, ki ji preprečujejo
oboroževanje. Že doslej je smela Avstrija
povečati svoje oboroženo silo 30.000 mož,
kakor jo določa mirovna pogodba, s po-
močjo pomožnih varnostnih oddelkov. V
smislu londonskega sporazuma pa bi za-
htevala, da se ji prizna vojska, ki bi štela
60 do 70 tisoč mož.

Nar. posl. Ivan Prekoršek:

Koristna preizkušnja

Celje 5. februarja. Pravkar izvršene nadomestne volitve v senat so bile za nas Slovence na več strani poučne. Na celi črti je bil doprinesen dokaz, da je jugoslovenska nacionalna misel, ki jo predstavlja solidna organizacija JNS, v narodu ukoreninjena in jaka dovolj, da so se ob njej razbili vsi nasilni poskusi preizkušenih metod duhovnega nasilja Koroševih generalov, ki so z obljubami in grožnjami navtili na slovenske župane.

Toliko je ponosa v naših možeh, ki vrše med narodom v našem podeželju nevaležen in odgovoren pošten županov, da tudi pisma, brzojav, gonja v »Slovenec« in vsi skrivnostni ponočni obiski iz župnišč niso doprinesli zaletenega uspeha. Tudi pomožne bojovniške čete, ki so dirigirale svojega vrhovnega generala v vrste onih, kjer mu je po besedah in dejanju že davno edino pravo mesto, so bile odbite brez časti in slave.

Nekaj lahkih pridobljenih se je vracalo, nekaj »bohinjske« je pa v nezdružljivem nalezljivem ozračju zadnjih tednov, zlasti se zadnjih dni tako težko obolelo, da so morali ostati doma iz skrbi za svoje ljute zdravje. Pred močnimi resnicami in zakoni pa slepomarska igra tistih, ki so mislili, da prihaja že čas, ko bo uspelo med Slovenci porušiti granitno zgradbo blagopokojnega kralja, v katero so se skozi dolga leta tako brezupne hinavsko zaganjali, ni mogla odtehati globoke zavesti in predanosti nacionalni in državni misli. Kralj ni mrtev, njegovo delo se nadaljuje, njegova oporoka »Čuvajte Jugoslavijo« je narodu sveta.

V nedeljo dne 3. februarja 1935. je bila v Ljubljani pri volitvah senatorjev izrečena sodba, proti kateri ni priziva. Sodil

je narod po svojih izbranih zastopnikih. Potek in izid nedeljskih volitev je za nas politične delavce na terenu največje zadoščenje. Narod nam je javno podpisal potrdilo, da ima jugoslovenska nacionalna in državna misel v dravski banovini le v močni in enotni nacionalni fronti JNS svojo absolutno zaslobo, in da se naše nacionalne zmage morejo zapisati le na čiste in nesebične prapore naše stranke, v koje zvesti službi stojimo mi med narodom, v čigar imenu zahtevamo iste zvestobe in solidarnosti tudi od vseh onih, ki so naši voditelji in predstavniki v Ljubljani in v Beogradu.

Vojska brez morale in medsebojnega polpnega zaupanja ne donaja zmag. Izvoljeni in od naroda delegirani slovenski župani so javno povedali, da se polno zavestno dolžnosti discipline. Oni niso odrekli kljub temu, da so celo zadnje leto videli toliko pohujšanj od zgoraj v pogledu zvestobe strankinim načelom in strankini disciplini. Vse polno beganj in nejasnosti, izvirajočih iz nezaupanja in političnih računov je ostalo v glavnem brez težjih posledic.

Politični in nacionalni uspehi prinašajo osebno zadoščenje, ki je pa v vrstah pravih strankinih delavcev podrejeno onemu velikemu stvarstvu in idejnemu zadoščenju, ki ga rodi pravilno usmerjeno in na idejah zgrajeno delo. Oni iz naših vrst, ki so — morda v najboljši nameri — verjeli laži in hinavščini ter bili čisto pripravljani tem »pridobitencem« žrtvovati preizkušene in v vseh borbah vedno zveste delavce, bodo mogli v bodoče jasneje in treznejše gledati na dejanske prilike. Take preizkušnje so v političnem življenju potrebne in koristne.

Klerikalci po volitvah

V teku zadnjih par dni so klerikalci zopet dokazali, da poznajo samo dva načina politične borbe. Prvi je blatenje nasprotnika, drugi pa klečeplazanje pred onim, ki ima moč in od katerega bi se dale došče kake ugodnosti. Pred volitvami v senat je njihovo glasilo z vsi silovitostjo porabilo tak register grožnje, ustrahovanja in klevete, ko pa si je po porazu opomoglo od udarca, se je lotilo taktike klečeplazanja in hvalisanja onih, ki so gospodari položaja. Sicer tudi se udarja po JNS, toda vedno izzema predsednika vlade, ki je eden izmed odličnih funkcionarjev te stranke. V tem pisanju postaja naravnost hričen, saj govori o »mladostnem, osvetožilem polu tretjejanuarske vlade«. Namen klerikalcev je prozoren: Radi bi napravili prepad med onim zgodovinskim 6. januarjem in vlado g. Jevtića, ki je organizirano zvezano z nedavno preteklostjo in bo tudi znala braniti vrednote, ustvarjene pod šestojanuarskim režimom, vrednote, ki so našemu klerikalizmu bile v večno spotiko in proti katerim bi se po mnenju vodstva bivše SLS še danes moralo boriti vse naše ljudstvo. To hvalisanje vladi ne more biti niti v škodo niti v korist, pač pa se nadejajo inspiratorji nove taktike, da bi ta poteza ne bila ravno v njih škodo. Saj smo še nedavno v pismu neke veličine klerikalnega tabora čitali prav to vabljivo frazo:

To temeljno spremembo pa oblačijo v milo tožbo, da je bilo »naše ljudstvo pet let obsojeno k molku, politični pasivnosti in zagrenjenosti«. Res pa je, da v tej dobi naše ljudstvo ni bilo obsojeno k molku, marveč je dvakrat imelo priliko, da na volitvah — skupščinskih in občinskih — pokaže svojo politično aktivnost — in to je tudi pokazalo, to pa tako nedvoumno, da je zagrenjenost obšla njegove nekdane voditelje. Ljudstvu se pač ne more očitati pasivnosti in zagrenjenosti, pač pa je bilo oboje v obilni meri pridržano vodstvu, ki je mislilo, da se bo brez njega vse zrušilo v prah. Kujavci so si premislili in se skesani vračajo v dnevno politiko.

Volitve v senat za to povratek pač ni so dobro znamenje, saj stoji že na samem začetku hud poraz, ki je ovrgel legendo, da bo takoj zopet vse v taboru bivše SLS, samo da le-ta nastopi s svojo kandidaturom. Možnost ji je bila dana prošle nedelje, čekat pa je bil tak, da se jim ves svet smeji, ko s kislim obrazom zatrjujejo: »Mi smo zadovoljni«.

»Ne bo v našo škodo«, so si mislili in začeli na vsa usta povzdigovati nove ukrepe finančnega ministra Stojadinovića, tako da je naša javnost doživela res zanimiv paradoks: To je prva vlada, ki jo klerikalci hvalijo, dasi ne sede v nji. G. Stojadinović je že pred več ko 10 leti upravljal isti resor in tedaj smo na »Slovenec« strah čitali ime finančnega ministra vedno v nelep zvezi in z impertinentnimi napadi na njegovo nezdrava načela in »napačno gospodarsko politiko« in kar je še sličnih izrazov. Danes je vse narobe res, kajti po-nimaj generalom gre za to, da jim kdo pomaga iz »spetlele politične pasivnosti in zagrenjenosti«, katere težko ozadje nam je le predobro znano.

Posebne omembe vredna je tožba nad dosedanjim »nedemokratičnim« stanjem, ki da je pokazal reakcionarno miselnost JNS, kakor da bi naša javnost ne vedela, da je bila JNS stvorjena ob začetku likvidacije avtoritarnega stanja, da je bil dr. Anton Korošec član diktature po 6. januarju in da tedaj ni imel nikakih pomislekov glede demokracije.

Medtem je likvidacija prejšnjega stanja že davno v teku in nosilci zavožene politike se boje, da bi se izvršila brez njih, kakor je šel razvoj zadnjih štirih let mimo njih in jih ostavil v ozadiju. Zamujeno hite popraviti, ko so po tolikih letih prišli do spoznanja, da je politika abstinenca in pasivnosti res najslabša taktika. Ako so nedeljske volitve bile dokaz, da naše ljudstvo ne gleda več pasivno na državno politiko, kakor pravijo klerikalni voditelji, potem je ta dokaz vreden tem več, ker so

ob »krepi zaščiti volilne svobode in primenjanju zakona« volili prizadeli bivši SLS hud udarec, ki se ne bo dal tako brž preboleti.

Tudi v marsikaterem drugem oziru zaslužio »Slovenec« izvajanja, da se približe. Naknadno so gospodje vendarle priznali, da je tako zvana »nevtralna lista« bila lista »pristaev bivše SLS«, pri čemer drzno in klevetniško trdijo, da je slovensko ljudstvo po svoji veliki večini ostalo v sponah klerikalne stranke in da je bilo potrebnih onih 86 klerikalnih glasov, da slovenski narod izpriča svojo zvestobo in vdanost do države in manifestira svojo voljo! Z zadovoljstvom pa smemo vzeti na znanje »Slovenec« ugotovitev, da so bili glasovi za nacionalno listo oddani od najvdanejših pristavev nacionalne fronte. Ako pomislimo, da je več kakor polovica županov, ki so v nedeljo volili, pripadala nekdanji SLS, pa so sedaj čvrsto stali navzlic grožnjam, obljubam in vabam — v nacionalni disciplini, potem smemo z resničnim zadovoljstvom zabeležiti, da jih danes tudi klerikalno glasilo šteje med strebe jugoslovenske fronte.

Senatorske kandidate na nacionalni listi poskušajo »Slovenec« diskvalificirati zaradi »nedemokratične miselnosti«. S kakšno vohemenco se bo moral šele upreti morebitni kandidaturi g. dr. Korošca, ki je bil eden od stebrov diktature ter je s svojim podpisom razgalil tudi bivšo SLS, razpustil Orie in zadošil »demokratično svobodo«, skratka prelomil vsako zvestobo klerikalnim »demokratičnim tradicijam«.

Končno še besedo o potiskanju ob strani, ki o njem toliko tožijo klerikalci. Grda laž je trditev, da bi klerikalci ali kogarkoli potiskali ob strani, če je bil voljan sodelovati pri konsolidaciji države. Samo en pogoj se je sam stavil vsakomur: priznati je moral temelje, na katerih je Veliki kralj zgradil novo Jugoslavijo, temelje, ki na njih stoji naša sedanja ustava in ki jih za smernice vsega državnega življenja proglasa tudi deklaracija Jevtićeve vlade. Kdor ni hotel ali noče delati v tem okviru, je sam potiska ob strani. Vsem drugim so bile in so vrata vedno odprta. To velja tudi za naše klerikalce. Nihče jim ne onemogoča aktivnega sodelovanja v državnih politikah. Tudi njim so bila vrata vedno odprta in so jim še danes, toda tudi njim le pod pogojem, da priznajo — tudi v dejanju — narodno in državno edinstvo in se odpovedo staremu partizanstvu. Ako tega nečajo, so sami krivi, če morajo stati ob strani.

Ustanovitev gozdarskega sveta

Beograd, 6. februarja. AA. V ministrstvu za gozdove in rudnike so sestavili načrt uredbe o gozdarskem svetu. Gozdarski svet bo posvetovalni organ ministrstva za gozdove in rudnike in nacionalnih in splošnih vprašanj gozdarstva. Uredba bo objavljena že tekom teža meseca.

Iz prosvetnega ministrstva

Beograd, 6. februarja. Za načelnika oddelka za osnovnošolski pouk pri prosvetnem ministrstvu je imenovan Jovan Petrović, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Novem Sadu.

Iz železniške službe

Beograd, 6. februarja. Generalni tajnik generalne direkcije državnih železnice v Beogradu Zivan Mitrović je bil premeščen k običnemu oddelku železniške direkcije v Ljubljani kot svetnik v V. položajni skupini.

Nadžkof dr. Šarić prosi za pomočnika

Sarajevo, 6. februarja. Nadškof dr. Šarić je poslal Vatikanu prošnjo, naj mu dodeli pomožnega škofa, češ, da se počuti zdravstveno slabega in starega. Kot kandidata za pomožnega škofa v Sarajevu omenjajo dr. Dragutina Čelika.

POTREBE NAŠEGA PODEŽELJA

Banovinski svet je tudi včeraj ves dan nadaljeval razpravo o proračunu kmetijskega oddelka

Na dopoldanski seji je banski svet nadaljeval razpravo o proračunu oddelka za kmetijstvo.

B. s. dr. Gornjak prosti, naj se v okolici Maribora nadaljuje započeta elektrifikacija. Govori o težjih in potrebah svojega sreza (Maribor d. b.).

B. s. dr. Roš se zahvaljuje za skrbno sestavo kmetijskega proračuna, predvsem pa za ustanovitev samostojnega kmetijskega sklada, čigar dohodki se bodo porabili res v polni meri za pospeševanje kmetijstva. Kmetijski referent pri sreskih načelnikih bi morali imeti več praktične usposobljenosti. Povisajo naj se proračunske postavke za nakup plemenitih živali, za strokovne tečaje, za vzor-na gnojstva, za travništvo itd. Kmetijsko nadaljevalno solstvo naj se razširi in poglubi. Pravčasno naj se zaveži nevarnost, ki grozi našim gozdom od gozdnih kobilic.

B. s. Prepeluh zahteva, da mora vlada vedno upoštevati, da je dravska banovina po svoji legi civilizaciji in socialni strukturi okno naše države v zunanji svet in da je zato ni mogoče meriti z istim merilom kakor druge banovine. Govori o naraščanju kmetijskega proletariata in predlaga, naj banovina ne skrbi le za pospeševanje kmetijstva, marveč obenem tudi za zaposlitev onih kmetijskih ljudi, ki jih kmetijstvo ne more več prehraniti. Pospešiti je treba elektrifikacijo, ki bo ustvarila nove obrti in industrije. Bednostni sklad naj se uporablja za industrijske kraje, za kmetijske kraje pa naj se v okviru kmetijskega oddelka uvede pomožna akcija za nabiranje strovin, živil, blaga in drugih okrepil in naj se k temu pritegnejo tisti ljudje, ki doslej še niso ničesar pripevali. Končno zahteva govornik ustanovitev splošne banovinske zavarovalnice za vse panoge.

B. s. Detela razvija potrebe kranjskega sreza, predvsem mlekarstvo šolo v Škofji Loki, regulacijo Sore, most čez Soro v Škofji Loki itd.

B. s. Skuhala priporoča, naj se banka uprava zavzame za regulacijo Mure in predlaga ukrepe za zboljšanje cest v ljubotemskem okraju ter za pospeševanje vinogradištva in konjereje.

B. s. Birolla opisuje razmere v litjskem srezu, zlasti v tamošnjih hribovitih krajih. Ogromna večina kmetijskih gospodarstev je premajhna za preživljanje obdelovalcev. Boda je zato ponekod nepopolna. Potrebni so tudi prav energični koraki za zboljšanje zdravstvenega stanja ljudi, da se prepreči degeneracija. Zahteva, da se nujno nadaljuje gradnja svaške ceste. Ogromna je skrb rudarskega delavstva zaradi slabega gospodarskega položaja Bratovske skladišne. Če ne bo v tem pogledu zboljšanja, ki bo močno pomnožilo število ljudi, ki ne bodo imeli ničesar za preživljanje. Črti in industrija upravičeno zahteva, naj država in banovina ne obremenjujeva več produktivnega procesa, ker se s tem uničuje konkurenčnost napram drugim pokrajinam. Naj se za javne potrebe zajejajo dohodki, produktivni proces pa naj se ne obremenjuje.

B. s. notar Jereb priporoča regulacijo Dravinje. Priporoča prošnje za napravo vodovodov in vodnjakov v konjskem srezu. Za svoje brezposelnosti naj skrbi vsaka občina sama, da se prepreči vlačuzanje. Obširno razpravlja o izvzemu zadrug iz kmetijske zaščite in opozarja na nevarnost, ki lahko nastanejo.

B. s. Erjavec govori o prebivalstvu Prekmurja, ki je sicer revno, ne pa zaostalo. Dolgletendavski srez je izrazito poljedelski, brez vsake industrije. Potrebna je bolj pravična odmera davkov. Semenogojna postaja naj se preseli iz Poltincev k kmetijski šoli v Rakitčanu, kjer naj se odkupi potrebna zemlja od dobrovoljcev. Pri razdeljevanju sredstev iz bednostnega sklada je Prekmurje premalo upoštevano. Podrobno navaja potrebo dolgletendavskega sreza.

B. s. Šolar prosti bansko upravo, naj dovoljuje večje podpore za obisk kmetijskih šol in zadrugnih tečajev. Oglasi naj poskrbi za energičnimi ukrepi za dvig cen kmetijskih proizvodov. Zavzema se za uveljavitev kmetijskih zbornic.

B. s. Vode opozarja na revščino, ki vlada v nekaterih občinah kamniškega sreza, zlasti v Tuhijski dolini. Priporoča regulacijo hudournikov in nove cestne zveze.

B. s. dr. Senčar zahteva regulacijo Drave in drugih rek v ptujskem srezu ter napravo vodovoda in kanalizacije v Ptuj. Zavzema se za zboljšanje cestnih zvez ptujskega okraja z ljubotemskim in ormoškim.

B. s. Pirc opisuje gospodarske potrebe kranjskega sreza ter se pridružuje predlogu b. s. Detele za zgraditvi mostu čez Soro v Škofji Loki. Potreben je vodovod na desnem bregu Kokre, kakor tudi ojačenje vodovoda za Kranj in okolico. Banska uprava naj prouči, katera varnata cestne zveze med Selško dolino in Bohinjsko dolino pričeli v zadnjem času zavzemati za zvezo česnice — Dražice — Bohinjska Bistrica. Nujno je potrebna skrajšana dograditev mostov na zvezi pri st. Cestarjem, ki morajo delati v vsakem vremenu, naj se preskrbe dežni plašči. Opozarja na akcijo kranjske mestne občine za zgraditvi bolnišnice na Gorenjskem v spomin kralja Aleksandra. Kranj rabi zdravstveni dom, ker se med 4000 ljudstrijimi delavci zelo širi tuberkuloza. Ker se v industrijskih centrih zbirajo brezposelnosti, se v posebno velikem številu je potrebno, da se nakazujejo industrijskim centrom večji prispevki iz bednostnega sklada.

Dopoldanska seja

Ob 12.15 je bila seja prekinjena. Nadaljevala se je ob 16. uri. B. s. Kühr je obrisal pot kmetijskega prebivalstva v mureško — solonskem srezi in zavezoval izpopolnitev gimnazije v Murski Soboti.

B. s. dr. Salovec je poudaril, da se mora kmetijstvo prilagoditi a svetlimi produkti zahtevam naše industrije: zavezuje se izgraditvi čista Šarić ter pri Črenovcu — Dolac na Kolni in dolini R km.

B. s. Lavčič je zahteval ureditev hudournikov a severozahodnem kotu Gorenjske. B. s. Šolar je zahteval za čisto Bistrico. Poudarila in in poseti za podpora za politično delavstvo, posebno orehov, v trziškem okraju.

Za izboljšanje dolenske proge

B. s. dr. Režek je obširno razpravljal o treh panogah kmetijskega gospodarstva, o živinoreji, vinogradištvu in sadjarstvu. Sadjarstvo je najboljša panoga, ker se daje najlažje vnoviti. Banovina naj uveljavlja drevesnico, ki naj razdeljuje drevesa za Dolenjsko in Belokrajino, revnejšim zastoj, premožnejšim za primerno ceno. Slednjič se je zavzel za zboljšanje dolenske proge Ljubljana — Karlovac, ki bi jo bilo treba usposobiti za brzino 60 km. Stroški bi znašali okoli 20 milijonov. Zato je predložil resolucijo:

»Kraljevsko vlado in posebno g. ministra za promet pozivamo in prosimo, da iz milijardnega kredita za javna dela brezpozorno določi potrebno vsoto za rekonstrukcijo proge Ljubljana — Karlovac, tako da se omogoči promet potniških vlakov z brzino 60 km na uro. Ugodna železniška zveza dravske banovine iz Ljubljane za morjem na Sušak in Split je življenjska potreba ne samo zaradi notranjega gospodarskega stališča dravske banovine, nego tudi iz tujske prometnih razlogov.«

B. s. Babnik se je zavzel za pospeševanje domačega kmetstva in izjavil proti nameravani davku na bledsko.

Načelnik kmetijskega oddelka inž. Zidanček je v obširnem govoru razpravljal o strokovnega stališča na razne kritike in pobude, ki so bile izrečene tokom razprave.

Pojasnilo namestnika bana

Slednjič je povzel besedo še namestnik bana dr. Pirkmajer. Bavi se je najprej s poslovanjem sreskih kmetijskih odborov. Težiče je prav za prav v občinskih kmetijskih odborih, kakor to tudi zahteva zakon. Da se na pospešje delovanje teh odborov, je banovina organizirala vsaj začasno sreske kmetijske odbore, ki sicer nimajo svojega budžeta, a dobivajo priprave od občinskih kmetijskih odborov. Vprašanje bo definitivno rešeno, kadar se bo ustalila nova komasacijska občin.

Pavnerizacija kmetijskega ljudstva, posebno malih kmetičev in baitarijev, je žalibog

K razbojništvom na beograjski univerzi

V zvezi z nedavnimi komunističnimi razbojstvi na beograjski univerzi približuje »Politika« z dne 6. t. m. daljši članek »Problemi današnja omladinca«. List prihaja k sklepu, da je treba z energičnejšimi ukrepi preprečiti mladinske vrste in v naprej preprečiti izgred, ki nikamor ne vodijo, marveč samo škodujejo ugledu naših najvišjih učnih in znanstvenih zavodov ter ovirajo njihovo delovanje.

Članek »Politika« razpravlja o značaju in cilju predvojnih dijaških demonstracij in gibanj na beograjski univerzi. Takratna zvezotirana mladina je bila avangarda nacionalne politike. Imela je pred očmi narodne smotre in je demonstrirala zoper preveliko ponosljivost oblasti. Danes je drugače. Članek »Politika« vidi v sedanjih dijaških gibanjih dva destruktivna momenta: v njih se uveljavljajo slabo šolani ali v bedi živeli poedinci, ki so najbolj dostopni radikalnim geslom. Toda z radikalnimi gesli ne bo mladina rešila ne svojega položaja ne naših slovenskih nacionalnih in socialnih vprašanj. Če skušajo nakateri desperatni študentje zlorabiti akademsko svobodo in misliti, da imajo v svoji brezobzirnosti seči po vsakem sredstvu tja do delikventnih dejanj, tedaj je treba, da država in družba z odločnim nastopom prepreči njihov samovoljni in neodgovorni terorizem. To je tem lažje, ker komunistična skupina ni številna, marveč je vsa njena moč v drznosti in izzivalnosti.

»Proti določenim deliktom imamo v naši državi določene predpise, ki ne delajo razlik med posamezniki in se torej lahko rabijo tudi zoper študente do iste mere, kakor zoper vse ostale državljane. Na to resnost položaja moramo opozoriti naše študente, ki naj se zavedajo svoje odgovornosti nasproti družbi in samim sebi. Odgovornost ne samo za avtonomijo naše največje prosvetne naprave, marveč tudi za njen obelodaj.«

Tako beograjska »Politika«. Članek kaže, da so se tudi svobodoljubni in politično zmerni krogi naveličali izvajanja raznih študentskih desperatov. Tudi iz tega primera lahko posnemamo, da sta svoboda in avtonomija leno načelo, a samo za zrele in odgovorne ljudi. Zloraba, ki se ne ustraši niti kriminalnih dejanj in vodi do pravih razbojstev, pa zahteva kazno, naj gre za kogarkoli in proti komurkoli.

Titulescu predsednik Balkanske zveze

Bukarešta, 6. februarja. V soboto bo prva obična ustanovitev balkanske zveze. V prvem letu ji je predsedoval grški zunanji minister Maksimos, v drugem letu pa bo prevzel predsedstvo rumunski zunanji minister Titulescu. To dolžnost bo Titulescu prevzel v soboto z enostavno izmenjavo diplomatskih not z Maksimosom.

Rovarjenje komunistov na Dunaju

Dunaj, 6. februarja. AA. Redarstvo je odkrilo dve tajni komunistični središči. Pri tej priliki je zaplenilo ogromne količine prevratnih tiskovin. Veliko število oseb je bilo aretiranih.

Letalska tekma Washington—Buenos Aires

Washington, 6. februarja. AA. Vrše se priprave za letalsko tekmo Washington—Buenos Aires in nazaj. Za zmagovalca je določena nagrada 100 tisoč dolarjev.

Bivši minister Uimansky v Londonu

Sarajevo, 6. februarja. Bivši minister za sume in rudnike, glavni ravnatelj sumskega podjetja »Šipade«, Uimansky se mudi že nekoliko dni v Londonu z nalogo, da uredi z angleškimi solastniki vse spore v vprašanju podjetja »Krivajas«.

tako napredovala, da je banovina dolžna priskočiti tem slojem na pomoč. Veliko otrok na deželi je v obupnem stanju glede obutve in obleke. Tudi v tem oziru je banovina v okviru proračuna storila, kar je bilo mogoče, ter posebno za Božič razdelila večjo množino blaga za obleke in obutve med podoželske otroke.

Ustanovitev banovinske zavarovalnice proučuje banska uprava že par let in upa, da jo bo realizirala v doglednem času.

Obširno se je bavil g. namestnik bana s stanjem in Premurju, katerega so orisali razni prekmurški zastopniki. Nobenega dvoma ni, da je nacionalna orientacija prekmurškega prebivalstva nad vse korektna in da je narod v Premurju vreden vse pozornosti, ker je marljiv, priden in vztrajen. Zato uživa tudi vsi podporo banske uprave. Tudi v higijenskem oziru je banska uprava storila v Premurju precej.

Glade pritožb nasproti falski elektrarni poudarja govornik, da falska elektrarna nima interesa elektrificirati pasivne kraje, banovina pa bo to storila, čim bo sklenila s falsko elektrarno primerno pogodbo. Z ozirom na važnost lokalnih vzornih kmetijskih razstav, ki se morajo vršiti no gotovem vrstnem redu, je na pobudo banovinskega svetnika dr. Senčarja zagotovil g. podban, da se bo jeseni priredila vzorna kmetijska razstava v Ptuj.

Glade resolucije, predložene po banškem svet, dr. Režku, s katero se g. podban strinja, je govornik mnenja, da bi se morala ta resolucija ohraniti sicer kakor je predložena, vendar jo je treba uvrstiti v širšo resolucijo, ki bi izražala vse potrebe z ozirom na nameravano milijardno posojilo. Zato je prošil poseben odstavek, v katerem sta poleg dr. Režka tudi dr. Salovec in dr. Lirola, naj pripravi primerno resolucijo v širšem okviru.

Sela je bila končana ob 19.30; prihodnja bo jutri ob 9.

Ksaver Šandor Gjalski †

Zagreb, 6. februarja. Iz Zagorja je prišla vest, da je ob 12.30 urni nestor hrvatskih književnikov Ljubomir Titus Babić (Ksaver Šandor Gjalski), ki je živel zadnje desetletje v zatilju v svojem dvorcu Gredice. Snovi mu je postalo slabo, nihče pa ni mislil, da je to znak njegove bližnje smrti. Okoli polnočja je uro prejel, preden je izdihnil, padel v agonijo in kmalu nato umrl. Zdravniki so ugotovili, da je smrt nastopila zaradi izliva krvi v možgane. Pogreb pokojnika bo v petek ob 11. dopoldne iz njegovega dvorca Gredice na pokopališče v Zaboku, kjer ga bodo položili v rodbinsko grobno.

Ksaver Šandor Gjalski je bil rojen 26. oktobra 1. 1854. v Gredicah ter je študiral na gimnaziji v Varaždinu, pozneje na pravo v Zagrebu in na Dunaju. Od 1. 1900. do 1918. je bil poslanec v hrvatskem saboru in predsednik hrvatske delegacije v Budimpešti, od 1. 1919. do 1920. pa član začasnega Narodnega predstavništva v Beogradu.

Pokojnik je bil veliki župan v pokouju, častni član mnogostevilnih društev, član Matice Slovenske v Ljubljani, Matice Srbske v Novem Sadu, Matice Hrvatske v Zagrebu, Jugoslovenske akademije v Zagrebu, dopisnik Srbske akademije znanosti v Beogradu in častni član bolgarske akademije znanosti v Sofiji. Napisal je mnogo romanov in novel. Največ jih je izdala Matica Hrvatska, eno izmed njegovih knjig pa tudi Srbska književna zadruga. Mnoga izmed njegovih del so prevedena na druge jezike, na ruski, poljski, češki, švedski, italijanski, madžarski in angleški. Bodi zaslužnemu hrvatskemu književniku in jugoslovenskemu borcu ohranjen došen spomin!

Zaradi 3 Din — uboj očeta štirih otrok

Maribor, 6. februarja. V Peškah pri Poljčanah oziroma Makolah je prišlo danes do tragičnega dogodka, ki ga je spet povzročila pijača. V Dametovo gostilno je prišel popoldne 30 letni delavec Ivan Seklić z Boča. S seboj je pripeljal tudi mladega fanta. Zacheal je lepe denarce in je okrog 7. zvečer hotel plačati. Poklical je gostilničarja Dametca. Ko mu je Dametec hotel tudi prireditelj zapitek mladega fanta, je Seklić to odločno odklonil, češ: mladi fant itak ni nič popil in lahko gostilničar ta znesek utrpi. Šlo je le za 3 Din!

Nastal je oster prepir med Seklićem in gostilničarjem, slednjič sta se oba spopadla. Slačajno je ugasil svetilka. Seklić je tedaj v temi segel po nož in zabodel Dametca v čelo, nato pa mu je še prerezal žilo odvodnico. Gostilničar je bil zaradi izkrvavitve takoj mrtev. Seklić je po zločinu zbežal.

Obveščeni orožniki so prihiteli na mesto uboja in pričeli ubijalca nemudno zasledovati. Ob času, ko to poročamo, ga še niso dobili. Pokojni Dametec je bil star 35 let in oče štirih nepreskrbljenih otrok. Vsi sočustvujejo z njegovo tragično usodo.

Vremenska napoved

Vremensko stanje 6. t. m.: Ciklon s središčem nad vso Evropo, visok pritisk nad Atlantskim oceanom, oblačno, mestoma dež in sneg v vsej Evropi. Mráz nad Skandinavijo. — Jugoslaviji je »mo oblačno v vsej kraljevini, dež v Primorju, sneg sredi države in na zahodu. Minimum Skopje —11, maksimum Šipanj +15.

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, nestalno vreme s slabimi padavinami od časa do časa. Temperature zmerno.

Novosadska vremenska napoved za četrtek: Oblačno v vsej državi, dež na Primorju, v notranjosti države veter.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Polagoma prihod mrzlega zraka od severa. Ponekod sneg, nato zopet večinoma jasno. Tudi podnevi nekoliko mrzlo.

Državna razredna loterija

Zrebanje 5. februarja 1935.

Naši kraji in ljudje

Mlada leta v grobu

V nedeljo popoldne so pri Sv. Križu pokopali študenta medicinske Hinka Perneta, sina višjega finančnega svetnika. Umrli je v cvetu let, bradko objokovan od staršev, sestre, brata in premnoгих dragih tovarišev.

Ko je solnce letos prvič pozlatilo v Tvoj mračni dom, ko si prvič zaslišal hrepeneje z godnjega škripanja, se Ti je stemnilo pred očmi, pred tistimi mladimi, upa pol-

nimi in zvestimi očmi. Z nemim izrazom neizmerne boli v mladem srcu si se ozri na trepete svoje in obupane mladce, ki so te ljubili in spoštovali in Ti stali do zadnjega diha ob strani. Z grenkim nasmehom si se poslovil od trpljenja in skrbi polnega življenja in odšel si za vedno v boljše bodočnost, v nirvano, kjer kraljuje brezbolez in vsepozabljenje.

Mlad borec, poln svetlih ciljev pred seboj, tovariš naš in prijatelj! Besede so nam zamrle in le greka bol je ostala v naših dušah.

V slovo, v zadnje slovo, samo: »Hači, ostal boš med nami, Tvoje zadnje počivališče v zemlji domači, ki si jo tako zelo ljubil, ne bo pozabljeno. Vedno bomo zalivali rože na Tvojem prezgodnjem grobu z grenkimi solzami, s srčno krvjo.«

Počivaj mirno, prijatelj in tovariš naš!

Z Ertlom na Himalaje

Izvrstno uspeła prireditelj TK Skale

Ljubljana, 6. februarja

V torek zvečer je v Ljubljani predaval Hans Ertl o lanskem zmagovitem vzponu na vrhove Himalaje. Dvorana Unions je bila polna do kraja. Poleg večine ljubljanskih Nemcev, zagorela sportna mladina, smučarji, planinarji, zlasti se ožja garda Skalašev, žalih deklet nič koliko! Ob toplem aplavzu stopila na oder mladi predavatelj in podpredsednik TK Skale ravnanje Vilhar. Z lepo dobrodoščico pojasni: »Vilhar takšne prireditve Skalašev, TK Skala želi naši alpinistični javnosti omogočiti, da se seznanijo z aktualnimi problemi moderne alpinistike in s poskusi znanstvenikov, da s pomočjo alpinistov prodrejo v doslej nepristopne višave še nepoznatih velegrskih pokrajin. Po veliki vojni se obnavljajo najzrednejše odprave v najvišje in najtežje pristopno gorovje zemeljske obče, v grozotno samotno kraljestvo Himalaje. V tem orjaskem pogorju se dviga nič manj kakor pet vrhov v višini 8100 do 8400 m, 17 vrhov nad 7600 m, 40 nad 7000 m in 120 vrhov nad 6000 m. Večni led, ki jih pokriva, pogosti snežni viharji, ki divjajo v teh višavah, in neštete druge zapreke žal vedno uspešno kljubujejo smelnim planinarjem, da bi prodrl do temena teh vrhov. Ze mnogo žrtev je padlo. Zlasti nam je v spominu lanska Mertlova odprava: devet smrtnih žrtev. Isti čas je šla na enako drzno podjetje mednarodna odprava prof. G. O. Dyhrenfurtha iz Curiha. Dosegla je krasne uspehe. Njej sta pripadala tudi Monakovčana Hans Ertl in njegov prijatelj Höcht. Ta dva izkušena, vztrajna mlada alpinista sta 1. avgusta lani po silnih naporih zmagała 7775 m visoki Queen Mary Peak.

Ob vsej pozornosti — ko so ugasnile

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove« vode urejeno prebavo. Specialni zdravniki silnega slovesa sprčujejo, da so z učinkom staro preizkušene »Franz Josefove« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

KULTURNI PREGLED

Slodnjakov „Pregled slovenskega slovstva“

Nova zgodovina naše literature je vedno dogodek. Tak dogodek je bila nekoč Glas-serjeva »Zgodovina slovenskega slovstva«, najsi je sicer kritika odkrila mnoge pomanjkljivosti in napake. Delo dr. Ivana Grafenauerja je pomenilo v metodni in kritičnem pogledu velik korak naprej in je bilo vse do zadnjega časa naša edina zaključna slovenska zgodovina. Pojav dr. Kidriča »Zgodovine slovenskega slovstva« je tem pomembnejši, ker je to, za sedaj še nekončano delo o naši starejši literaturi: več kakor navadna slovenska zgodovina: je obsežna znanstveno - kritična revizija celotnega gradiva in predstavlja s svojo zgoščeno tvarino novo izpolnjeno podoba slovenskega razvoja od prvih začetkov do Prešernove smrti. Pred božičem se je pojavila na knjižnem trgu nova, že nekaj časa napovedovana slovenska zgodovina, dr. Antona Slodnjaka »Pregled slovenskega slovstva« (Ljubljana, 1934. Str. 544. Izdala Akademski založba). Že več let napovedujejo v zbirki »Kosmos« slovensko zgodovino prof. Fr. Koblarja, ki bo zgrajena predvsem na proučevanju stila. Nemara bo Slovenska Ma-

luči in so se na ogromnem platnu začele vrstiti krasne slike — je prikupni predavatelj kramljaje pripraveval, kako so 12. aprila lani iz Benetk krenili z ladjo na daljno pot. Opisal nam je Indijo, pohod skozi prekrasno pokrajino Kašmir, težave s kulji — in že so nam slike same najzornjeje odkrivalo žudovito romantične gorske predele, divjo samotno skal, hudaournih rek in potokov, visokogorskih step in snežnikov, venomer s panoramo grozotnih višav v ozadju, gorskih orjakov, mrkih, veličastnih in zagonetnih kakor indijska božanstva. Kratko ponavljati predavanje, ni moglo. Ertl je predaval skoro tri ure in le s pomočjo številnih krasnih slik mu je bilo mogoče čim izbrpneje opisati edinstvene doživljaje od 13. aprila do začetka oktobra, ko se je odprava izčrpana in ponosna vrnila v Evropo. Ertl je pravi predstavnik žilavega planinskega rodu; bistro opazuje, odkritosrečno pripoveduje, niti v najkočljivejših položajih mu ne zmanjka humorja in prijetne zbadljivosti. Se posebno

Dvakratni kih — vzrok uboja

Ubijalec Grajfoner obsojen na osem let robije

Maribor, 6. februarja

Danes je mariborski veliki kazenski senat razpravljal primer obtožbe proti 32letnemu pristavniku Antonu Grajfoneru iz Selnice ob Muri, ki je bil obtožen, da je 24. decembra 1934 na Veliki Ivanu Horvatu z žepnim nožem prerezal na vratu desno žilo odvodnico. Horvat je na poslednjem zabodljaj kmalu zatem umrl. Obtožnica obširno opisuje dogodek, ki se je pripetil ob srečanju obtoženca, ki je bil skupaj s svojim bratom Francem in svačnjko Marijo, s posestniškim sinom Ivanom Horvatom, ki je bil v družbi svojega prijatelja Krambergerja. Vzrok je bil v malenkostnem vzroku. Franc in Marija Grajfoner sta izvedela, da je pri srečanju Horvat posvetil z žarečo cigareto Grajfoneru pod nos. Grajfoner sam je pri zaslišanju priznal dejanje, navajal pa je, da je bil pijan, in da ga je razburilo zlasti to, ker je Horvat pri srečanju dvakrat kihnil, kar je obtoženec smatral kot izzivanje. Pri drugem zaslišanju pa se je obtoženec Grajfoner zagovarjal s silobranom.

Pred velikim senatom

Danes je bila v razpravni dvorani št. 53 sodna obravnava proti obtoženemu Antonu Grajfoneru. Nastopal je precej samozavestno in na vsa stavljen vprašanja glasno odgovarjal. Na vprašanje predsednika senata v. s. s. Lenarta je naslikal dogodek tako, da je bil precej vinjen in da ni imel niti najmanjšega namena Horvata ubiti. Predsednik:

— Zakaj ste segli po nožu in šli nad Horvata.

— Najbolj me je razburilo, ker mi je dejal: »Kaj češ krapavca?«

— Povejte natanko, kako je bilo, ko ste zagrabil za nož.

— Videl sem, kako je Horvat segel po nožu. V tem trenutku sem v samozabramnem namenu segel tudi jaz po nožu ter se zasakal tako, da sem Horvata preko vratu oplazil.

— Ali je bil Horvat večji od Vas ali manjši?

Ostra obsodba ljubljanskega trgovca

Zaradi odušitva: 7 mesecev strogega zapor

Ljubljana, 6. februarja

Te dni se je vršila pred kazenskim senatom ljubljanskega okrožnega sodišča za današnje razmere izredno zanimiva in za mnoge lahkoverne ljudi zelo poučna razprava. Zaradi tega jo vsaj na kratko omenjamo, da bi po vseh svojih podrobnostih zaslužila prav obširnega poročanja.

Ljubljanski trgovec Rudolf Zoré je bil tožen, da je ob koncu l. 1932 in v prvi polovici l. 1933 v Ljubljani sklepal posojilne pogodbe proti zastavitvi vložnih knjižic, proti odušitvi proviziji in proti drugim hudim protizakonitim ter za spopodobeniki ne povsem umljivim pogojem, deloma pa da je odkupil hranilne knjižice v veliko izgubo vlagateljev — torej poglaj zase prekomerno imovinsko korist, izkoriščaje težko imovinsko stanje spopodobenikov, njihovo nezadostno pojmovanje in zmoto o pomenu sklenjenih pogodb in je vršil vse to obrtoma.

Današnja gospodarska kriza je — navaja obtožnica med drugim — hudo zadela tudi pridne in skromne varčevalce. Zaradi omejitve izplačevanja vlog pri denarnih zavodih so prišli v hude stiske za gotovino. Pojavili pa so se takoj brezvestni spe-

kulantje, ki so začeli kovati kapital iz nesreče drugih. Vrgli so se na uboge vlagatelje, lansirali so med ljudi vznemirjajoče vesti, z objavi v novinah pa so delali reklamo zase in so se ponujali zbežanim vlagateljem kot njihovi edini rešitelji. Ljudje so nasledili in dali na trg svoje vložne knjižice, prodajajoč jih za slepo ceno, pač po kurzi, kakor so jih uravnavali spekulanti sami. Razvila se je živahna trgovina z vložnimi knjižicami, katere glavno torišče je bil Zagreb. Knjižice so šle hitro iz roke v roke in odušiki prekupevalci so si polnili žepi z masnim dobičkom.

Ko pa je na trgu pričelo primanjkovati hranilnih knjižic — nadaljuje obtožnica — so si spekulanti v strahu, da kar na lepem ne preneha tako lepa trgovina, začeli misliti na to, kako bi izvabili hranilne knjižice tudi iz rok onih ljudi, ki si niso dali ubiti vere v denarne zavode in so zvesto hranili vložne knjižice. Posrečilo se je agentom zapletiti v svoje mreže tudi te varčevalce. Nudili so jim proti zastavi vložnih knjižic posojila. Ljudje so res prejimali manjša posojila proti zastavi vložnih knjižic in proti oduškim provizijam

proti drugim trdim, čisto neumljivim pogojem. Te pogoje so vstavljali agentje v zvito sestavljene posojilne pogodbe, ki so jih imeli že pripravljene v obliki obrazcev. Čim pa so dobili ti agentje v roko hranilne knjižice, so začeli z njimi spekulirati naprej kot s svojo lastnino in so tako želi dvojni dobiček. Pričakovali so pač s tem, da lastniki vložnih knjižic itak ne bodo mogli pravočasno vrniti posojila, da bodo prosili za podaljšanje roka iz da sčasoma tudi ne bodo več zmogli visokih obresti ter končno resignirali na svoje knjižice. Tudi če bi se v tem agentje zmotili, kdo bi jim tudi sicer mogel kaj spriti tako skrbno sestavljenih pogodb, ki se dajo na vse mogoče načine tolmačiti le agentom v prid.

V Ljubljani se je kot glavni tak osrečevalec revnih vlagateljev pojavil obdolženi Rudolf Zore, ki se je kot izkušen lesni trgovec in trgovski agent čutil kot nalašč ustvarjenega in poklicanega za take posle. Po časopisnih oglaših si je kmalu pridobil številno klijentelo in posel mu je šel dobro od rok. Obdolženec se je zagovarjal, da je bil kot imetnik obrti »trgovske agenture in komisijske trgovine« upravičen k sklepanju takih poslov in da je bil pri tem celo uverjen, da pomaga ljudem iz stiske.

Državno tožilstvo pa je bilo drugega mnenja, da je namreč obdolženec v okoli 20 primerih zakrivil zločinstvo obrtnega odušitva po §§ 357 in 359 k. z. Svojega poslovanja obdolženec niti po izpustu iz preiskovalnega zaporu ni opustil, zato je pripravljena eksemplarna kazen. V ilustraciji obdolženčeve moralne vrednosti služi tudi neki starejši spis, kjer je obdolženec, obtožen prestopka prevare, srečno ušel obsodbi. Toda že podatki takratnih poizvedb so pokazali, da je obdolženec v resnih trgovskih krogih na skrajno slabem glasu, vespovsod zadolžen in zapleten v riskantne kupčije. Vse to navaja med drugim obtožnica, ki je bila prečitana v javni razpravi.

Od vseh primerov obtožbe (okoli 20) pa je bil obdolženi Rudolf Zore obsojen le v petih primerih, sicer pa je bil oproščen. Kazen: 7 mesecev strogega zaporu in 4000 Din denarne kazni ter izgubo častnih pravic za dobo dveh let, vse to nepogojno. Pritožila sta se obdolženec kakor tudi državni tožilec. Tako bo o tem razpravljalo St. stol sedmorice v Zagrebu kot druga in poslednja instanca.

Sodba: osem let

Senat je Grajfonerja spoznal krivim po § 178-II ter ga obsodil na osem let robije ter trajno izgubo častnih državljskih pravic. Kot olajšilna okolnost se je smatralo obtoženčovo priznanje in pa pijanost. Obtoženec zagovarjal dr. Lašič je prijavil revizijo in priziv. Obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Hojnko.

ter proti drugim trdim, čisto neumljivim pogojem. Te pogoje so vstavljali agentje v zvito sestavljene posojilne pogodbe, ki so jih imeli že pripravljene v obliki obrazcev. Čim pa so dobili ti agentje v roko hranilne knjižice, so začeli z njimi spekulirati naprej kot s svojo lastnino in so tako želi dvojni dobiček. Pričakovali so pač s tem, da lastniki vložnih knjižic itak ne bodo mogli pravočasno vrniti posojila, da bodo prosili za podaljšanje roka iz da sčasoma tudi ne bodo več zmogli visokih obresti ter končno resignirali na svoje knjižice. Tudi če bi se v tem agentje zmotili, kdo bi jim tudi sicer mogel kaj spriti tako skrbno sestavljenih pogodb, ki se dajo na vse mogoče načine tolmačiti le agentom v prid.

V Ljubljani se je kot glavni tak osrečevalec revnih vlagateljev pojavil obdolženi Rudolf Zore, ki se je kot izkušen lesni trgovec in trgovski agent čutil kot nalašč ustvarjenega in poklicanega za take posle. Po časopisnih oglaših si je kmalu pridobil številno klijentelo in posel mu je šel dobro od rok. Obdolženec se je zagovarjal, da je bil kot imetnik obrti »trgovske agenture in komisijske trgovine« upravičen k sklepanju takih poslov in da je bil pri tem celo uverjen, da pomaga ljudem iz stiske.

Državno tožilstvo pa je bilo drugega mnenja, da je namreč obdolženec v okoli 20 primerih zakrivil zločinstvo obrtnega odušitva po §§ 357 in 359 k. z. Svojega poslovanja obdolženec niti po izpustu iz preiskovalnega zaporu ni opustil, zato je pripravljena eksemplarna kazen. V ilustraciji obdolženčeve moralne vrednosti služi tudi neki starejši spis, kjer je obdolženec, obtožen prestopka prevare, srečno ušel obsodbi. Toda že podatki takratnih poizvedb so pokazali, da je obdolženec v resnih trgovskih krogih na skrajno slabem glasu, vespovsod zadolžen in zapleten v riskantne kupčije. Vse to navaja med drugim obtožnica, ki je bila prečitana v javni razpravi.

Od vseh primerov obtožbe (okoli 20) pa je bil obdolženi Rudolf Zore obsojen le v petih primerih, sicer pa je bil oproščen. Kazen: 7 mesecev strogega zaporu in 4000 Din denarne kazni ter izgubo častnih pravic za dobo dveh let, vse to nepogojno. Pritožila sta se obdolženec kakor tudi državni tožilec. Tako bo o tem razpravljalo St. stol sedmorice v Zagrebu kot druga in poslednja instanca.

Društvo trgovskih potnikov ob desetletnici

Ljubljana, 6. februarja

Ljubljansko društvo trgovskih potnikov in zastopnikov obstoja že deset let. V tem času je ponovno dokazalo, kako potrebna je bila stanovska organizacija. Člani uživajo zdaj mnoge ugodnosti, ne glede na to, da so enotno organizirani, deležni vse večjega ugleda in zaštite svojega stanu.

Na desetem obnem zboru društva so sklenili, da poklonijo mozem, ki so bili društvu vsikdar v veliko pomoč, spominke diplome častnega članstva. Spominke liste je izdelal znani slikar in grafik Elko Justin, in to: za društvenega predsednika Janka Krika, za blaginjaka Alojzija Grila, dalje za dr. Frana Windischerja in za dr. Plessa, ki sta si za društvo pridobila največjih zaslug.

Elko Justin je nalogo izvršil na svojevrsten način. Opustil je konvencionalno obliko diplom in napravil okusne dokumente v načinu starih listin. Za vsakega častnega člana je grafično prav okusno in stilno enotno komponiral dva lista. Na leve liste je upodobil Merkurja, Trgovino ali njihove simbole, na desne pa je z lepo pisavo — vsak list po svoje ornamentalno zaključen — narisal besedilo društvenega

Do 20% več svetlobe

za manj denarja

TUNGSRAM

nitka v dvojni vijajnici svetlobna množina v dekalumenih

sklepa. Oba lista sta med seboj povezana s svilenim trakom. Listi so risani v septa tonih in akvarelnih tako, da na rjavi in črni podlagi, zlato uokvirjeni, delajo vtis prave starinske baročne listine, katerih način je slikar prav posrečeno posnel. Vsa štiri lepa dela je videti v izložbi Tiskovne zadruge, kjer bodo razstavljena nekaj dni.

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov, ki ni le reprezentativna stanovska organizacija, temveč je tudi socialna ustanova, saj mu je naloga podpirati tudi brezposelne člane, pomagati jim do zaslužka, podpirati bolne člane, skrbeti za vdove in sirote umrlih članov itd., bo te dni izročilo spominke liste imenovanim gospodom. Kot vidni znak za priznanje njihovih zaslug bo izročilo umetniško izdelane liste namesto neokusnih tiskovin, kar zopet priča, da vodijo društvo moške, ki svoje delo razumejo in znajo ceniti na pravi način tudi delo svojih podpornikov.

Šušteriča zaslišujejo na sodišču

Maribor, 6. februarja

Popoldne je preiskovalni sodnik dr. Turato pričel v jetnišnici zasliševati mojstra Šušteriča. Zasliševanje se je pričelo ob 15. in zvečer še traja, — vendar, kolikor nam je znano, ni prineslo nobenih novih momentov. Šušterič vztraja na tem, da ga ne zadene nobena krivda na dogodku v noči od 31. januarja na 1. februar.

Pomembna pa je izjava, ki jo je dal danes dopolne preiskovalnemu sodniku ravnanju mestne planarne inž. Tomšič, ki je predlagal, da se zaslišita tehnik Solar in pa inkasnat mestne planarne Ule. Ta je izpovedal, da ga Šušterič dvakrat ni pustil, ko je prišel kasirat, da bi pregledal uporabo plina. Šele tretjič ga je pustil. Nadalje je mestna planarna ugotovila zanimivo okolnost, da je Šušterič v teku poldrugega meseca porabil 1 kubik plina, medtem ko je v zadnjem času konzum narasel na 12 kubikov.

Negujte svoje zobe

S PASTO, KI JE NA VIŠKU NAJPOPOPOLNEJŠIH SREDSTEV ZA NEGO ZOB IN UST, Z »RIVIERO« ZOBNO PASTO. ZAHTEVAJTE JO IZREČNO.

protireformaciji. V petem se pisec bavi z enciklopedisti. Nato prehaja k početnim preporoda, zatem h Kopitarju kot početniku naše romantike. Posebej se obravnava pri preporodni pojavi v slovenskih obrobah pokrajinah. Nadaljnje poglavje opisuje boj za enotni slovenski jezik in črkopis, naslednje pa se ustavlja pri »Kranjski čbelici«.

Poglavja? Ne, kratke, zgoščene črtice, drobne študije iz naše kulturne preteklosti. Za vsa literarno preteklost do Prešernove smrti potrebuje avtor samo 76 strani. To krepko označuje njegovo knjigo in kaže, da je ni namenil zgodovini mrtvih pojavov in imen, marveč študiju dobi in osebnosti, ki kakorkoli še žive v sedanjosti in pomagajo podtalno oblikovati njen obraz. Vsa doba do Prešerna je bila sama priprava za to, kar je šele potlej ustvaril narodov genij. Ob Prešernu se dr. Slodnjaka razmahne pero, tu se začneja pravo področje njegovega vpraševanja in odgovarjanja, njegove prizadevne skrbi, da nam predloči vse naše literarno - kulturne vrednote s svetle in senčne strani ter tako preko slovstva odgovori na vodilno vprašanje o duhovni vsebini slovenske kulture.

Prešernu sledita dve važni vprašanji: »Ilirstvo« in »Val slovenskega ilirstva«. Stališče, ki ga v vprašanju ilirstva, zlasti stremjenja po kulturni skupnosti s Srbom, hrvati, zavzema dr. Slodnjak, je sporno,

vendar je njegova argumentacija zanimiva. Po poglavjih o Sloimsku, o Staroslovenih, o prvi mladostni generaciji imaš literarne medaljone Antona Janežiča in Frana Levstika. Vajevecem in drugi mladostni generaciji sledita Josip Jurčič in Simon Gregorčič, ter tako po vrsti vse naše vodilne osebnosti in v njihovem krogu množica literarnih satelitov. Izmed protagonistov moderne sta posebej obdelana Ivan Cankar in Oton Župančič, Dragotin Kette in J. Murn Aleksandrov sta zajeta v skupno poglavje. Zanimiva je nadaljnja periodizacija: »Drugi rod Dominovetovcev«, »Neposredni dediči slovenske moderne«, »Rodova na razpotju«.

Glede najnovejših književnosti se je dr. Slodnjak postavil na stališče, da obravnava samo pisatelje, ki so se pričeli uveljavljati že okrog l. 1918, in te zasleduje prav do najnovejših spisov. Tipično povojni pojavi so izostali, tako da iz knjige ne izve mo ničesar o Streku Kosovelu, o Mišku Kranjcu itd.

Prepuščajoč oceno tega dela poklicanim peresom v naših literarnih in znanstvenih revijah, ugotavljam samo, da pomeni knjiga dr. Slodnjaka v zvezi s tem nedostatom, ki jih utegne najti strokovna kritika, obogatitev naše literarno - kritične literature. Nje težje ni toliko v slovenski zgodovini, kolikor baš v kritiki, in tu zopet ne v

analitičnem, marveč v sintetičnem obravnavanju, v delno novi periodizaciji literarnega razvoja in v poskusu trajnejšega vrednotenja. Umljivo je, da ima sprito tega Slodnjakov »Pregled slovenskega slovstva« marsikje subjektiven značaj: avtorja je zlasti pri novejših pojavih izbira obravnavanih ali vsaj omenjenih imen, njegova je njih včlenitev v nekatere stilne in idejne skupine, avtorjevo je kajpak tudi vrednotenje del. Priznati pa je treba, da mu bo glede pomembnosti posameznih pojavov in imen v splošnem težko oporekati. Strogo je ločevanju samonikih tvorcev in njihovih epigonov bo marsikoga zadela, a je potrebna in zdrava. O veljavnosti posameznih sodb bi se kajpak dalo govoriti, takisto zlasti o veljavnosti avtorjevih nazorov o nekaterih pojavih. Toda take knjige so vedno tudi odsev časa, v katerem so nastale in avtorja, ki jih je spisal; v zvezi vsemu stremljenju po objektivnosti, ki je vodilo tudi dr. Slodnjaka, ne morejo zlasti še o živih ali časovno premalo odmaknjenih pojavih podati trajnih in za vse obveznih sodb. Literarna zrelšča in merila niso matematične ali kemične formule; to otipljivo dejstvo mnogi le preradi pozablajo, odtod nezadovoljstvo s to ali ono avtorjevo idejo ali sodbo. Toda resne knjige te vrste niso napisane zaradi tega, da bi bili zadovoljni z njimi, marveč za to, da nas vzpodbudijo k intenzivnejšemu mišlje-

Ker moramo film poslati v Karlovec, samo še danes nepreključno zadnjikrat ob 4., 7. in 9.1/4 zvečer

največja filmska senzacija sezone

HANS ALBERS
OLGA CEHOVA

PEER GYNT

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24

Domače vesti

Zadovoljni Janez

Zgodba o zadovoljnim Janezu nima čisto nič skupnega s pesmijo o zadovoljnim Kranjcu. Nasprotno, — zgodba o zadovoljnim Janezu je celo zelo poučna. V šoli smo jo brali in česar se človek v šoli uči, mnogokrat v življenju prav pride. Zatorej kar povejmo zgodbo o zadovoljnim Janezu.

Učil se je Janezek v mestu koristne obrti in ko je svoja leta dopolnil, mu mojster veli: »Priden si bil, veliko škodo si napravil, ampak naj ti bo odpuščen. Vzemni za plačilo to-le!«

Dal mu je kepo zlata. Povezal je Janez zlato v culo in se odpravil domov. Dolga je bila pot, sonce je grelo. Pa prijaha nasproti jezdec na iskrenem konju —

Oh, naprej pa itak veste:

Janez je zamenjal zlato za konja. Ko ga je ta brcnil, je konja zamenjal za kravo. Potem kravo za svinjo, nazadnje svinjo za kokoško. In slednjič je za kokoško vzel eno samo jajce, saj se itak iz jajca lahko izvali piščica in iz piščeta zraste nova kokoška. Vesel je prišel Janez domov k ljubljenski materi svoji. Dal je jajce valit — in glejte, izkalo se je na vso Janezovo žalost, da je še tisto jajce bilo — klopotec.

Tako, ko ste tole zgodbo prebrali, pa vzemite še enkrat pred oči večerjani uvodnik v »Slovenca«, ki piše o klerikalni blamaži pri senatskih volitvah pod naslovom »Mi smo zadovoljni!«. In marsikaj politične modrosti zadnjih let se vam bo odkrilo.

V nacionalni uri radia bo danes predavanje o Rdečem križu. Snov predavanja je obdelal glavni odbor Rdečega križa v Beogradu.

Priloge za zdravniški kongres. V Zagrebu je bila seja glavnega odbora Jugoslovenskega zdravniškega društva, kateri je prisostvovalo 14 delegatov raznih zdravniških organizacij. Seja je razpravljala o zdravniškem kongresu, ki se bo vršil letos od 7. do 10. septembra v Beogradu. Izbrano so že teme, o katerih bo kongres razpravljala.

Predavanja ZKD. Sokol Moste priredi v petek 8. t. m. ob 20. predavanje. Predava predavatelj ZKD g. Dr. Bajc o temi: »Jugoslavija v mednarodnem življenju.« Sokol Zalog priredi v soboto 9. t. m. ob 20. predavanje o Bolgariji s sklopičnimi slikami. Predava predavatelj ZKD g. prof. Kolar. — JUU sresko društvo v Kočevju priredi pod okriljem ZKD predavanje g. dr. Mihelca o menici in meničnem pravu ob pol 11. uri.

Odobrena je polovična voznina za člane jugoslovenskega društva za ceste, ki bo imelo letno skupščino 10. marca v Beogradu. Popust velja od 8. do 12. marca t. l. Prav tako je dovoljena polovična voznina delegatov gasilskih združenj v kraljevini Jugoslaviji za letne skupščine, ki bodo v banovinskih mestih. Popust velja od 14. do 20. marca. Znižana voznina (polovična) je dovoljena tudi članom kolesarske zveze kraljevine Jugoslavije, ki se udeležijo svoje letne skupščine v Mariboru 17. marca. Popust bo veljal od 15. do 18. marca t. l.

Prepovedana knjiga. Z odlokom notranjega ministra je prepovedano uvažanje in širjenje v naši državi koledarja almanaha za leto 1935: »Almanaco Mare nostro, Rivista mensile da propaganda Adriatica, anno 1935«, ki je izšel v Milanu. — Smrt plemenite žene. Danes poldne v Mirosoju v Zagrebu k večnemu spanju gospo Franjo (Fani) Dolinarjevo, rojeno Grah, ki je dosegla lepo starost skoraj 80 let. Pokojna gospa je bila izredno bistroumna in podjetna. Iz začetne ženske krojačnice je razvila v Celju celo tovarno za perilo ter bila zaradi tega znana ne samo v Celju in okolici, temveč po vsej bivši slovenski Štajerski. V mlajših letih je slovela pokojna gospa za izredno lepoto, a še v visoki starosti je ohranila njen mil obraz vse poteze nekdajne lepote. Tudi njene tri hčerke so podedovale po materi bistroumnost, vse talente pridne gospodinjice in lepoto, zato so se že prav mlade dobro pomozile. Starejša hči ga. Pa nika je soproga višjega sod. svetnika v p. g. Jakoba Antloga v Ljubljani; ga. Štefka je soproga bančnega ravnatelja v p. g. Vladimira Mornarja v Zagrebu, najmlajša hčerka go. Hilda pa je poročila znanj zagrebški arhitekt g. Lav Kalda. Vsi trije

nju in k morebitni ostrejši formulaciji lastnega mišljenja, lastnih sodb. Z druge strani pa je objektivna vrednost dr. Slodnjakovega spisa tolikšna, da bo rabili tudi kot priročnik, zaradi tega ga ne bo mogel pogrešati noben naš slovstveno zainteresirani človek.

Ne zdi se prav, da se dr. Slodnjak pri obravnavanju slovenskega slovstva omejuje v glavnem na leposlovce, kajti slovstvo je danes mnogo širši pojem. Literarno esejistično delo kakšnega Ivana Prijatelja slovstveno daleč odtehta pomen kakšnega pesniškega epigona, in vendar ga avtor ne obravnava.

Stilistično je »Pregled slovenskega slovstva« živahna knjiga, ki jo v glavnem prebiraš z užitkom. Avtor ni suhoparen in prav to dviga njegovo knjigo nad večino naših literarno — znanstvenih spisov. Zato bo njen vpliv segi preko ožjega kroga strokovnjakov ali ljubiteljev literarne zgodovine med srednješolsko mladino in v širše citatelske vrste 22. pa je pisec premalo skrbel za jezikovno popolnost spisa.

Posebna pomena je »Letopis slovenskega slovstva« ki ni le tehen dodatek, marveč tudi važna izpopolnitev pregledne slovenske zgodovine. Je pravi literarni koledar: zabeležena je vsaka pomembnejša letnica iz naše literature; kaj takega dosihmal še nismo imeli, in že to daje knji-

zetje so si s svojo pridnostjo in s pomočjo varčnih ženic zgradili ozir. nakupili lepe domove. Plemeniti mamici bodi ohranjen bil spomin! Vsem trem trpkim pradedim rodbinam, kakor tudi vnukinjam in njihovim družinam izrekamo globoko sožalje.

Za zmanjšanje beograjskega mestnega področja. Beograjski mestni občini je bil lani priključen Zemun in več okolišnih občin. Mestni odbor je na svoji zadnji seji sprejel poročilo posebne komisije, ki je predlagala, naj bi se področje mestne občine spet zmanjšalo. Z Beogradom naj bi ostal združen Zemun, nekatere vaške občine pa naj bi se spet odcepile in vrnille srezom, v katere so prej spadale. Beograjsko občinsko področje, ki je dvakrat večje od berlinskega, se mora spet zmanjšati zaradi upravnih težav.

Spor med pekovski mojstri in pomočniki. V Zagrebu je bila nekaj dni stavka pekovskih pomočnikov kot posledica spora zaradi nočnega dela v pekarnah. Sedaj, ko je stavka končana, je posebna delegacija pekovskih obrtnikov obiskala bansko upravo ter se pritožila, da so bili varnostni ukrepi med stavko nezadostni. Obrtniki navajajo, da so v raznih pekarnah neki temni elementi uničili okrog 14.000 kilogr. kruha. To niso bili stankujoči pekovski pomočniki, marveč neki drugi brezposelni delavci, ki so izkoristili položaj.

Še en dezertirček iz šole. Včeraj smo zabeležili staro navado dijakov, ki ob semestru žalostno pokore, da se odpravijo v svet, iskat boljših krajev in lepše sreče na ono stran morja. Po navadi se njih pohodi končajo, še preden dospojo na Sušak, nekateri pa so precej vztrajni in zapuste šolo in dom za zmerom ali vsaj za dolgo vrsto leto. Takšen je bil tudi 11-letni prvoloec Hinko Jakšek, sin pekovskega mojstra v Leskovcu pri Krškem, ki je pobegnil v svet že v marcu 1933, pa do danes še ni za njim sledil. Studiral je na I. drž. realni gimnaziji v Ljubljani, a zaradi neugotovitih uspehov se je oče odločil, da ga vzame domov. V Ljubljani so ga v redu odpravili na kolodvor, gospodinja ga je spremljala prav do vlaka, a v Leskovcu so ga domači pričakovali zaman. Fant, ki

Jutri v petek večer smeja!

Szöke Szakali

v filmu smeja

PARADA SMEHA

Samo en dan!

ELITNI KINO MATICA

se je rodil 3. decembra 1921, je bil izredno dobro razvit in je že takrat napravil vtis 15-letnega mladika. Vsa poizvedovanja za njim so v teh dveh letih ostala zaman. Po vsej priliki se je zatekel kam v hribe in ostal pri kakšni kmrčari družini, ker je že od nekdaj imel veselje do kmečkega dela. Če bi kdo kaj vedel o njem, se naproša, naj poroča starešem ali pa policijski upravi v Ljubljani.

Vlom v občinski urad v Veržuju. Mirni starodavni Veržej je bil te dni deležen svoje kriminalne senzacije. Kakor se že dandanes potika vse polno ljudi po svetu za krunom in za srečnimi naključji, sta tudi v Veržju priromala te dni dva mlada popotnika, eden star okrog 25 let, drugi okrog 30. Oba sta zatirjala, da sta prav za prav avstrijska državljana, in sta prosila kruha in podpore. Zglašila sta se milogrede tudi v trškem občinskem uradu. Ponudili so bil nato izvršen v občinski urad vlom in iz zaklenjene omare je izginilo 1525 Din gotovine.

Nasprotnika užene lahko samo, če ga poznaš. To je utaro načelo. Kako užene molitve čiste radijskega sprejema, ti pove nova številka edine slovenske obilno ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče, film, sport in modo »NAŠ VAL«. V strokovnem, a poljudno pisanem članku, ki je opremljen z risami, nas pisec uvaja v motnje oddajnih postaj, v atmosfere motnje, v motnje pri sprejemu in v take, ki jih povzročajo električne naprave, obenem nas pa pouči, kako se teh motenj lahko ubranimo. Ta članek nas seznani tudi z zakonskimi pred-

gi dr. Slodnjaka tudi praktično uporabnost.

Vzlic vsemu pa še vedno nimamo takega pregleda naše celotne literature, ki bi ga mogel s pridom rabiti naš in tuj prijatelj naše literature, kadar bi potreboval osnovnih podatkov o posameznih literarnih osebnostih in orientacije v celotnem slovstvu. V tem pogledu je kar vzorna knjiga J. V. Nováka in Arne Nováka »Přehledná dějiny české literatury«, ki vsebuje vse, kar utegneš potrebovati o českem slovstvu, če ti gre za informacijo in orientacijo, ne pa za temeljitejši študij. Pričakovano smo, da bo dr. Slodnjaka »Pregled slovenskega slovstva« tak priročnik, toda delo se je premaknilo iz pregleda v pogled, v spis, ki zahteva proučevanja in ki predvsem presoja in le ob strani nekoliko informira. — Knjiga je lepo opremljena in je mnogo obetajoče upeljala novo »Akademsko biblioteko«.

Gostovanje E. Družovičeve iz Zagreba. V opereti »Ples v Savojuzi« je te dni gostovala v ljubljanski operi zagrebška operna in operetna pevka ga. Erika Družovičeva. Nastopila je nenadno, ker je bilo treba nadomestiti domačo pevko, zato je ujeno gostovanje pomenilo za velik del občinstva prijetno presenečenje. Ga. Družovičeva je bila deležna izrednega aplavza, ki je kazal, da si je na mah pridobila vse simpatije

POZIMI, ko je hrana težka in kri gosta, ostaja v krvi več strupenih tvarin, piti morate **Radensko!**

Radenska nevtralizira kisline, preprečuje zgaravico in podpiranje, pospešuje delo želodca. Z ojačenim mokrenjem (kot iz vodovoda!) izpere in očisti kri in žleze škodljivih zaostankov. Radi tega se počutijo zdrave in dobre vsi oni, kateri redno pijejo **RADENSKO!** 28

pisni, ki strogo zabranjujejo motenje radijskega sprejemanja z različnimi električnimi napravami. O glasbenem sporedu radijskih postaj je prispeval članek skladatelj in glasbeni recenzent profesor g. Ekerjanc, z najprijetnejšimi sodelavci: naše oddaje postaja nas seznajajo posebnost slikarica, ki nam predstavlja tudi slike slovenskih sotrudnikov v nacionalni

uri, pestra je filmska rubrika, za ljudske odre nadaljuje pisatelj Anton Ingolič svojo izvirno dramo »Zrešena pota«, zanimali sta ženski rubriki kulture telesa in mode, za one pa, ki se pri sprejemnem aparatu uče nemščine, je važna rubrika tujih jezikov. V »Našem Valu« najdemo še zanimiv drobil iz radijskega, gledališkega in filmskega sveta, križanke in magične like. Posebno pa vas opozarjamo na nagradni razpis za najboljšo slovensko

Danes nepreključno zadnjikrat
SVETI ANTON vseh zaljubljenih patron
Krasna češka veleopereta
Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer
Vstopnina Din 4.50 in 6.50
ZVOČNI KINO DVOR. Tel. 27-30

zvočno igro. Zahtevajte še danes brezplačno in brezplačno na ogled eno številko te cenene tedenske revije, ki ima stalne na 12 straneh program vseh važnih evropskih oddajnih postaj in sporede vseh oper, operet, slusnih iger, koncertov in sportnih reportaž. Mesečna naročnina 12 Din. Pišite na naslov: Radijska revija »NAŠ VAL«, Ljubljana.

Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u. Dobrodelna prireditev. Mestna občina ljubljanska priredi na predpustno soboto v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani dobrodelno prireditev v korist podpirne akcije za brezposelne in siromašne sloje. Osnova je se poseben pripravljani odbor ter se že vrše priprave v velikem obsegu. Odbor se je sicer nadel nalogo, držati kolikor mogoče vse v tajnosti, vendar se pa po vsem tem, kar smo mogli do sedaj zvedeti, obeta izredno zanimiv program, katerega bodo baje izvajale prvotne moči! Občinstvo se že sedaj opozarja na to prireditev, vsa društva pa naprošajo, da ne določijo svojih nameranih pusti prireditev na ta večer.

Ljudska univerza v Ljubljani. Drevi bo predaval sodnik g. dr. Stojan Bajc o našem delovnem pravu. Predavanje se začne ob 19.15 in bo na državnih trgovskih akademijah.

Prirodoslovno društvo priredi v soboto 9. t. m. četrti predavanje v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi Gorvori bo univ. profesor g. dr. Kral o domačih kamnih in njih tehnični uporabi. Vabljeni člani in prijatelji društva. Začetek ob 18.

V društvu »Soča« bo predaval v soboto 9. t. m. ob pol 21. v salonu »Pri levu« profesor g. dr. Šarabon o sporu med Bulviyo in Paragvajem glede obsežne pokrajine Gran Chaca. Predavatelj pa se ne bo

PERMA-TEX Najboljše od najboljšega
En poskus — preprčali se boste!

našega občinstva. Njen nastop v »Plesu v Savojuzi« pomeni velik in zaslužen uspeh in je lahko naš gledališki upravi migljaj, da go. Družovičeva še večkrat povabi na naš oder. Mlada, velenadarna pevka je hči za sluznega slovenskega glasbenega pedagoga prof. iHnka Družoviča v Mariboru.

Nov zvezek »Življenja in svetac« prinaša na naslovni strani dovtipno sliko H. Šmrekarja »Sv. Valentin in sv. Matijac«. Po razpravi dr. E. H. Grafa je posnet članek »Zakaj se staromoc. Sledi članek o Aleksandru Velikem (z ilustracijo E. Justina). Dr. Anton Debeljak vodi čitatelja »Po sinji Adrijali, in sicer iz Roke Kotorske v Eregnovi, od tam paskozi Konavle v Cavtat in proti Dubrovniku. Zanimiv prispevek je tudi potopisna črtica Jeana Perrigaulta »Med zadnjimi kralji malikovalcev« (z ilustracijami) Ludvik Matijac je zastopal z »Zgodbo o Florjani Sapotnik«. Nadaljuje se prevod Essad-begovega senzacionalnega spisa »Zarota zoper svete. O starodavni Vintli, ki jo ovija toliko poezije in fantazije, piše v zvezi z novimi Suchardovimi izsledki prof. I. Koštil. Isti avtor pojasnjuje v rubriki »Naš jezik« besedo »legat«. Vmes so tudi spominke vrstice o rajnem dr. Fr. Zhašniku O Renéju Gouzyju poroč. A. D., isti sodelavec piše o pomenu Dan. detjevanja »Tartarina iz Tarascon«, ki ga nameravajo prirediti za film S. B. priobčuj. je tri slovenske vesti iz Poljske, med drugim o ugodnem sprejemu Bitenjevih »Solčnih peg« (izdala Vodnikov družba),

Pride premiera **DOLORES DEL RIO**
v pustolovščinah
Madame Dubarry
Telefon 21-24 ELITNI KINO MATICA Telefon 21-24

omejil na spor sam, temveč bo govoril tudi o drugih vprašanih svetovne politike (Abesinija itd.), o odvisnosti človeka od narave, o ekspedicijah v prazgodovino in polarne pokrajine, o vplivanju mednarodnega kapitala na potek političnih dogodkov, ki se kaže še prav posebno v južno-ameriških homitijah in o drugem. Ker je snov predavanja aktualna in poučna, vabimo k obilni udeležbi člane in prijatelje Vstop vsem prost.

u. Zveza gospodinj prireja danes ob 16. pokušno Kaabe s predavanjem Breg št. 5 Vabljenje vse članice in prijateljice društva.

u. Conrad Veidt, znani karakterni igralec in filmski zvezdnik se nam pokaže v velofilmu »Črni huzar«, ki ga bo predvajala ZKD Snov filma je zajela iz Napoléonove dobe. Na ozoren in dramatičen način nam pokaže taktarne ustaje in boje. Film je napel, v njem je mnogo ljubezni in tudi nekaj tragičnih prizorov. Predstava bo že v petek ob 14.30 Vstopnina 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50 Din.

u. Sentijsko gledališče uprizar v soboto in v nedeljo ob 20.15 veselolozre »Matajev Matija«, ki jo je po veselil povesti Rada Murnika priredil za oder g. Milan Skrbnjek. Avtor ponisuje, kako se je Matajev Matija zaljubil v Zazorjanovo Anko, kako je romal v Ljubljano, da ji kupi žitno ruto in kako te nanosel vski hrač Andrež prebrlečno ukrenil. Da je Matija zasnil svojo sosedo Miro K. bakaško, s katero sta si bila dosedaj zmeraj v lašeh Veselolozra ima pa še mnogo drugih zabavnih prizorov, tako da občinstvo ne priče iz smeha. Preskrbite si vstopnice pravčasno v predprodaji, ki bo za oba večera od sobote dalje.

u. Namestu cvetja na krato de. Ane Eberlove sta darovala A. in Emina Smole 200 Din Podpornemu društvu slehih.

Iz Celja

u. Strossmayerjev spomin so proslavile v ponedeljek celjske šole, nato pa so se udeležile predavanja filma o lepotah Jadranskega morja v kinu »Unionu«. Predaval je tajnik občinskega odbora Jadranske straže strok. učitelj g. Pirc iz Maribora. Treh filmskih predavanj se je udeležilo okrog 2500 šolske mladine.

u. O pesnikovi rasti, prikazani je pesmi in življenju Srečka Kosovega, je predaval v ponedeljek zvečer na Ljudskem vseučilišču v Celju g. prof. Stane Melhar. Najprej je ugotovil odnos med po-

Samo še danes nepreključno zadnjikrat ob 4., 7. in 9.1/4 uri

Nibelungi

Paul Richter in Margareta Schön

Godba po motivih Rich. Wagnerja.

ZVOČNI KINO IDEAL

etom, ki globlje od nas doživlja, in nam, ki v njegovem prikazovanju lastnega čustvovanja in doživljanja, borb, zmag in porazov gledamo sebe. Kosovelove pesmi očitujejo obležje kraske pokrajine v vsej barvitosti in neposrednosti ter vojnih grozot, ki jih je kot deček gledal, nadalje grozo notranje nadvse bogatega človeka, ki ga davi beda in ga je strah zmehanizirane dobe. In poet gre iskat novega, boljše človeka, ki bo tvoril novo družbo. Dvajsetletnemu Srečku Kosovelu izbruhne sila umetniškega ustvarjanja nenadno kakor s podobno elementarnostjo le še pri Ketteju in Groharju, kakor v predsmrtni slutnji, v prezgodnji dozorelosti. Samotno čist in preprost je otroško navezan na Kras. Trdotam življenja uteka v filozofijo in literaturo, piše o poslanstvu umetnika lepota mu je religija. Njegova pesem postaja vsebinsko in oblikovno ostrejša, krepkejša. Doživlja ure stiske pred prapad med ideali in resničnostjo, zapada pesimizmu in bolesti. Novo rešitev išče v soluciji: delo! Tovariš je vsem ponižanim in žaljenim borec za kvaliteto človeka, zlasti še slovenskega človeka. Kritično analiza in obsoja politične in kulturne razmere v naši malomeščanski družbi. Stopa v proletarsko množico, zapuša svoje idealistično stališče, a idealist v sebi ostaja. Tragičen in velik je, ko je lastno osebnost žrtvoval idejam. Toda zopet ga rani pogled v realistični svet, ne more se utopiti v življenje, poražen beži v samoto s krikom po rešitvi iz resničnosti. Prepričan je bil preiškok za njegovo mladost. Razdvojenemu v sebi se mu hoče matere, Boga, spanja, da ga odrešijo. Še v zadnji samoti bide boj z družbo, s slo-

etom, ki globlje od nas doživlja, in nam, ki v njegovem prikazovanju lastnega čustvovanja in doživljanja, borb, zmag in porazov gledamo sebe. Kosovelove pesmi očitujejo obležje kraske pokrajine v vsej barvitosti in neposrednosti ter vojnih grozot, ki jih je kot deček gledal, nadalje grozo notranje nadvse bogatega človeka, ki ga davi beda in ga je strah zmehanizirane dobe. In poet gre iskat novega, boljše človeka, ki bo tvoril novo družbo. Dvajsetletnemu Srečku Kosovelu izbruhne sila umetniškega ustvarjanja nenadno kakor s podobno elementarnostjo le še pri Ketteju in Groharju, kakor v predsmrti slutnji, v prezgodnji dozorelosti. Samotno čist in preprost je otroško navezan na Kras. Trdotam življenja uteka v filozofijo in literaturo, piše o poslanstvu umetnika lepota mu je religija. Njegova pesem postaja vsebinsko in oblikovno ostrejša, krepkejša. Doživlja ure stiske pred prapad med ideali in resničnostjo, zapada pesimizmu in bolesti. Novo rešitev išče v soluciji: delo! Tovariš je vsem ponižanim in žaljenim borec za kvaliteto človeka, zlasti še slovenskega človeka. Kritično analiza in obsoja politične in kulturne razmere v naši malomeščanski družbi. Stopa v proletarsko množico, zapuša svoje idealistično stališče, a idealist v sebi ostaja. Tragičen in velik je, ko je lastno osebnost žrtvoval idejam. Toda zopet ga rani pogled v realistični svet, ne more se utopiti v življenje, poražen beži v samoto s krikom po rešitvi iz resničnosti. Prepričan je bil preiškok za njegovo mladost. Razdvojenemu v sebi se mu hoče matere, Boga, spanja, da ga odrešijo. Še v zadnji samoti bide boj z družbo, s slo-

etom, ki globlje od nas doživlja, in nam, ki v njegovem prikazovanju lastnega čustvovanja in doživljanja, borb, zmag in porazov gledamo sebe. Kosovelove pesmi očitujejo obležje kraske pokrajine v vsej barvitosti in neposrednosti ter vojnih grozot, ki jih je kot deček gledal, nadalje grozo notranje nadvse bogatega človeka, ki ga davi beda in ga je strah zmehanizirane dobe. In poet gre iskat novega, boljše človeka, ki bo tvoril novo družbo. Dvajsetletnemu Srečku Kosovelu izbruhne sila umetniškega ustvarjanja nenadno kakor s podobno elementarnostjo le še pri Ketteju in Groharju, kakor v predsmrti slutnji, v prezgodnji dozorelosti. Samotno čist in preprost je otroško navezan na Kras. Trdotam življenja uteka v filozofijo in literaturo, piše o poslanstvu umetnika lepota mu je religija. Njegova pesem postaja vsebinsko in oblikovno ostrejša, krepkejša. Doživlja ure stiske pred prapad med ideali in resničnostjo, zapada pesimizmu in bolesti. Novo rešitev išče v soluciji: delo! Tovariš je vsem ponižanim in žaljenim borec za kvaliteto človeka, zlasti še slovenskega človeka. Kritično analiza in obsoja politične in kulturne razmere v naši malomeščanski družbi. Stopa v proletarsko množico, zapuša svoje idealistično stališče, a idealist v sebi ostaja. Tragičen in velik je, ko je lastno osebnost žrtvoval idejam. Toda zopet ga rani pogled v realistični svet, ne more se utopiti v življenje, poražen beži v samoto s krikom po rešitvi iz resničnosti. Prepričan je bil preiškok za njegovo mladost. Razdvojenemu v sebi se mu hoče matere, Boga, spanja, da ga odrešijo. Še v zadnji samoti bide boj z družbo, s slo-

Novi knjige Miroslava Križe. »Biblioteka aktualnih knjig« v Zagrebu je pravkar napovedala tri najnovejše knjige Miroslava Križe. Ob koncu tega meseca izide »Knjiga dojmov i essaye« z naslovom »Eudopa danas«. V maju izide nov obsežni roman z naslovom »Banket u Blitvic« (z ilustracijami K. Hegedušića). Decembra pa bo na trgu »Knjiga prozet, ki bo obsegala neobjavljene povesti in črtice.

Slovenski prevod romana Iv. Olbrachta »Hajduk Nikola Suhajc« izide še v teku februarja pri »Tiskovni zgradnji«. Noben češki roman ni imel doslej takega uspeha, kakor ga beleži ta prekrasna orozna balada o podkarpatskem hajduku. Prva izdaja izvirnika je izšla spomladi l. 1933. Danes imajo Čehi že deveto izdajo. Obratnovali mostrovine. Knjigi je bila l. 1933 priznana nagrada za literaturo; istega leta je v znani anketi »Lidovih Novine« o najzanimivejši knjigi dobila najvišje število glasov. Doslej je bil roman »Hajduk Nikola Suhajc« preložen v nemški, danski, ruski, ukrajinski in hrvaški jezik, v bližnjih dech izidejo francoski, italijanski in poljski prevodi. Slovenski čitatelj se sme tedaj po pravici veseliti te knjige!

venskimi razmerami. Telesno do kraja strti, že sklonjen v onostranstvo, v večnost. Izreče v pesnitvi »Ocean« slovo cilijem in umre leta 1929, star komaj 22 let. Poslušalci so z vso pozornostjo sledili izredno lepemu, globoko zasnovanemu predavanju, ki ga je spremljala recitacija nekaterih najznanejših pesmi Srečka Kosovega.

u. Učiteljsko zborovanje. Sresko učiteljsko društvo bo zborovalo v soboto 9. t. m. s pričetkom ob pol 9. dopoldne v mestni narodni šoli. Poleg razprave o tekočih zadevah in sklepov o njih je na dnevnem redu predavanje učitelja gosp. Vranca iz Maribora o členu 44. šolskega zakona in učnih načrtih s primeri iz šolske prakse. Predavatelj bo prikazal tudi ilustrirane stenske tednice v emislu strnjenoosti pouka.

u. Jutri ob 19. bo uprizarila ljubljanska drama v Mestnem gledališču v Celju Zvegovsko tragikomedijo »Siromakovo jagnje«. Opozarjamo, da se bo predstava pričela že ob 19., ker bo trajala nad tri ure.

u. Članski sestanek občinske organizacije JNS za mesto Celje bo danes ob 20. v Celjskem domu. Vabljeni vsi člani!

u. Upokojeno učitelstvo iz Celja in okolice bo imelo svojo redni mesečni sestanek v soboto 9. t. m. v Narodnem domu v Celju.

u. Polovična voznina v Celju za časa obrtne razstave zagotovljena. Generalna direktorja drž. železnice, komercialno oddeljenje, je z naredbo G. D. br. 6269/35 z dne 21. I. 1935 izdala dovoljenje za polovično voznino za vse posetnike, kakor tudi za prevoz razstavnih predmetov, in to na področju vse države. Ugodnost velja od 2. do 20. avgusta t. l. V interesu vsega posameznika je, da čimprej pripravi svoje udeležbo, ker se bodo poznejši prijavljenci pač morali zadovoljiti s prostori, ki bodo še na razpolago. Kdor pomotoma ne bi prejel prijavnice, naj to sporoči na naslov: Odbor obrtne razstave v Celju, n. kar mu bo prijavnica naknadno poslana.

Interesenti v krajih: Bled, Jesenice, Kozje, Kranj, Krško, Laško, Ljubljana, Maribor, Radeče, Rogoska Slatina, št. Vid na Ljubljano, Trbovlje, Vrhnika, Slovenjgradec, Šoštanj, Brežice, Ptui, Zalec, Vransko dobijo vse potrebne informacije pri tamošnjih podružnicah DJO oz. obrtnih društvih in pri združenjih.

u. Razburljiv dogodek v Kapucinski ulici. Včeraj je 25-letni čevljarški pomočnik Josip Kiker iz Zagrada 39 pri Celju poplaval v Celju z nekaterimi znanci. V dveh gostilnah so popili večjo količino žganja. Okrog 13. so prišli v gostilno g. F. Bergerja v Kapucinski ulici in naročili pol litra vina. Ker Kiker ni hotel vina plačati, so ga zapodili iz gostilne, nakar so odšli tudi njegovi tovariši. Kiker je stopil še enkrat v gostilno in zahteval še pol litra vina. Ko so mu tam rekli, naj prejel plača prvega pol litra, je začel razgrajati in je v razburjenosti udaril po stolu na oknu ter je razbil. Pri tem se je zelo močno porezal po desni roki. Kiker je nato pobegnil proti Javnemu skladišču, odtod pa nazaj čez Kapucinski most na Breg. Zaradi velike izgube krvi se je na koncu Brega zrušil. Pozvali so reševalno postajo, ki je težko poškodovanega Kikra prepeljala z reševalnim avtomobilom v bolnišnico.

u. V celjski bolnišnici sta umrla v torek 86-letni dninar Anton Škok s Pernove pri Galiciji in 75-letni občinski revež Franc Teršek od Sv. Petra pri Zidanem mostu.

načelnik gradbene uprave inž. Baran ter inž. Černigoj, je le dni od lastnika kina g. Guštnar prevzela Graško dvorano, kjer je bil rej. Grajski kino.

a— Uspehi vztrajnega dela. Na zadnjem običnem zboru študentskega Sokola, ki se je vršil te dni, so poročila funkcionarjev pokazala vso živahnost ter uspehov polno delovanje Sokola v tem našem delavskem centru. Društvo šteje 426 pripadnikov. Proračun izdatkov in dohodkov za l. 1935, izkazuje 26.800 dinarjev. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: Tone Hren, starosta, Josko Vokac, podstarosta, M. Zarijav, tajnik, A. Zupan, načelnik, M. Močnikova, načelnica, S. Blažič, blaginik, R. Kneht, prosvetar, J. Skilan, knjižničar, J. Mlakar, predsednik odseka odeda, E. Turšičeva, matricarica, J. Horvat, arhivar, V. Šinkovec, gospodar, Drago Kovačič, zdravstveni referent, F. Bonda, nar. obrambni referent, J. Vokac, soc. referent, E. Vrane in E. Brecl za lufkovni odsek Milena Kravčeva, Pa. dženik, Merhar, Bežjak in Z. Krajčeva odborniki.

a— Malice trg je bil včeraj srednje založen. Tudi kupčija ni bila bogve kako živahna. Kmetije so prineli štiri voze krompirja in pet voz jabolk ter hrušk. Cene so ostale nespremenjene.

a— Regulacija ceste. Valvazorjeva ulica med Frankopano vo in Dvojakovo cesto se bo regulirala. V ta namen bo mestna občina kupila od bližnjih lastnikov nekatere parcele, ki so potrebne pri omenjenih regulacijskih delih.

a— Z avtom v kostanjevo drevo. Avtozaki Ernest Pečnik se je včeraj s svojim avtom vračal iz Ptuja proti Mariboru. Ko se je peljal skozi Tezno, se je znašel pri gostilni Pulko nenadoma v zelo kočljivem položaju. Mestni avtomobil se je ravno obračal za vožnjo proti mestu, iz druge strani se je pojavil posestnik sin France Šebeder s svojim enovpreznim vozilom. V kočljivosti položaja, ki jo je ustvarilo naključje trenutka, je vozač Pečnik, stoječ pred tem, ali naj zavoji v konja in voz ali pa riskira sebe in avto s trenutnim sunkom ob stran ceste, se je v duhaprisotnosti odločil za drugo. Pri tem ni več utegnil odstraniti nevarnosti, ki mu je pretela. Treščil je z avtom v kostanjevo drevo. Motor in prednji del karoserije sta se popolnoma razbila. Pečnik in sovozač sta pri tem odnesla lahke poškodbe na nogah, ki so nastale zaradi nenadnega in močnega sunka v drevo. Škoda znaša do 20.000 dinarjev. Ako bi bil Pečnik zavojil v konja in vozilo, ki je bilo v trenutku pred avtom, bi bile lahko posledice karambola nedogledne. Tako je Pečnik z lastnim rizikom in duhaprisotnostjo rešil kočljivo in nevarno prometno situacijo.

Gospodarstvo

Mobilizacija brezposelnih denarnih sredstev za javna dela

Kakor je »Jutro« že včeraj poročalo, je ministrski svet na predlog finančnega ministra izdal uredbu o financiranju velikih javnih del v svrhu oživilja narodnega gospodarstva, omilitja brezposelnosti in pospeševanja turizma. Ta uredba pooblašča finančnega ministra, da postopno v teku dveh let emitira 5 do 10 letne srednjeročne državne obveznice z določeno obrestno mero v skupnem znesku 1 milijarda Din. Z denarnimi sredstvi, ki bodo pridobljena z emisijo teh srednjeročnih obveznic se bodo gradile velike moderne ceste za zvezo naših gospodarskih centrov s Primorjem, in železniške proge za izpolnitev obstoječega železniškega omrežja, odnosno za priključitev k železniškemu omrežju onih krajev, ki doslej niso imeli dostopa k železnici. Podoben program teh javnih del bo v kratkem izdelan, ker so že izvršena v tem pogledu glavna pripravljajla dela.

Načrt naše vlade glede izvajanja obsežnih javnih del je velikega pomena za vse naše gospodarsko življenje, saj bodo ta javna dela, kakor to kažejo izkušnje v drugih državah, precej pripomogla k splošnemu oživilju gospodarske delavnosti. Znesek 1 milijarda Din, ki bo porabljen v dveh letih in se bo skoraj v celoti porabil za delavske mezde, pomeni, da bomo lahko iz tega denarja skozi dve leti zaposlili 60 do 70 tisoč delavcev (pri povprečni dnevni mezd 25 Din). Glede na obseg brezposelnosti delavstva v naši državi, je to že prav velik napredek. Pri tem ne bo dobilo zaposlitve samo delavstvo, ki bo neposredno zaposleno pri gradnji cest in železnic, temveč tudi delavstvo, ki bo zaposleno pri produkciji vsega onega materiala, ki ga bodo potrošili pri gradnji.

Pomen velikih javnih del pa ni samo v tem, da bomo lahko skozi dve leti zaposlili desetstisoče delavcev. Tudi našim denarnim zavodom in našemu kreditnemu trgu sploh bo z emisijo teh 5 do 10 letnih državnih obveznic dana možnost za primerne plasmane odvisnih denarnih sredstev. Kakor je finančni minister Stojadinović pravilno poudaril, nimamo pri nas sedaj prav nobenih srednjeročnih papirjev. Na naših borzah se trgujejo samo dolgoročni državni papirji, ki za plasman odvisnih denarnih sredstev niso primerni, ker je zaradi dolge amortizacijske dobe pri takih papirjih velika nevarnost tečajnih izgub. Čim nižja pa je amor-

tizacijska doba, tem stabilnejšo ceno ima vrednostni papir in tem manjša je nevarnost tečajne izgube. Če bo po emisiji teh državnih obveznic dana tudi možnost nemojenega lombarda novih obveznic pri Narodni banki, tedaj je verjetno, da bodo naši veliki denarni zavodi, ki imajo na razpolago odvisna gotovinska sredstva, rade volje segli po teh papirjih, četudi obrestna mera ne bo znatna.

Nesigurnost glede bodočega razvoja gospodarskih in kreditnih razmer v dobi gospodarske depresije povzroča, da se ob takih težjih denar noče vezati na daljše roke. Zato smo opazili povsod v svetu trajno naraščanje likvidnosti na denarnem trgu in naraščanje denarnih sredstev, ki v gospodarstvu ne najdejo tudi pri minimalni obrestni meri ustrezajočih plasmanov, medtem ko je v mnogih državah obrestna mera na kapitalnem trgu ostala visoka, tako da ni bilo prave zveze in fluktuacije med denarnim in kapitalnim trgom. Tudi pri nas opazimo veliko pomanjkanje razpoložljivega kapitala za dolgoročne namene, dočim se na drugi strani zbirajo obilna brezposelna denarna sredstva, ki se ogibajo kapitalnemu trgu in iščejo le kratkoročnih ali srednjeročnih naložb, tako da obstoja nezdružena napetost med obrestno mero na denarnem trgu in obrestno mero na kapitalnem trgu. Dočim se obrestujejo naši dolgoročni državni papirji pri današnjih tečajih že vedno skoro po 10%, deloma tudi še višje, znaša obrestna mera blaginjskih bonov Narodne banke, kamor denarni zavodi plasirajo svoja odvisna sredstva, za tromesečne bone, le 2% in za dvomesečne bone komaj 1%.

Zadnjem času so se v drugih državah, deloma pa tudi pri nas, razmere v tem pogledu izboljšale. Na našem kapitalnem trgu je obrestna mera že lani padla, kar se kaže v znatnem dvigu tečajev državnih papirjev, vendar pa je še vedno zelo visoka. V drugih državah, kakor v Angliji, Franciji, Nemčiji in tudi v Češkoslovaški, je napetost obrestne mere na denarnem in kapitalnem trgu že znatno popustila, odnosno je prišlo že do popolne normalizacije. V vseh teh državah pa so za plasman denarnih sredstev na razpolago solidni papirji za vsako dobo amortizacije, kar pri nas hudo pogrešamo. Ker se da gospodarska delavnost v naši državi dvigniti predvsem z novimi investicijami in z razvojem obstoječih, da si naša kraljevska vlada predvsem prizadeva absorbirati ta brezposelna denarna sredstva ter jih prevesti v živo gospodarsko življenje.

Z emisijo 5 do 10 letnih srednjeročnih državnih obveznic bo vrzel, ki je doslej stajala med možnostjo strogo kratkoročnih naložb in dolgoročnih naložb, precej izpolnena. Ni dvoma, da bo mogoče te 5 do 10 letne državne obveznice emitirati po mnogo nižji obrestni meri, kakor pa bi morala znašati obrestna mera pri emisiji dolgoročnega posojila, kajti državni papir z enako obrestno mero doseže pri današnjih razmerah mnogo višji tečaj, če je amortizacijska doba le 5 do 10 let, kakor pa če znaša amortizacijska doba 20 do 30 let ali še več. V interesu absorbiranja odvisnih denarnih sredstev, ki se pri nas zbirajo in ne najdejo primernih naložb, pa bi bilo tudi umestno, razmišljati o tem, da bi se ustvarili vrednostni papirji za dobo od 1 leta do 5 let. Po izkušnjah v drugih državah so v današnjih razmerah emisije kratkoročnih in srednjeročnih obveznic mnogo lažje nego emisije dolgoročnih obveznic in le zato tudi pri nas pričakovati popolnega uspeha.

Gospodarske vesti

— Ustanovitev Jugoslovnsko-siameškega komiteja. V terek se je vršil v Mariboru pri »Orlu« ustanovni občni zbor Jugoslovnsko-siameškega komiteja. Ustanovnega obnega zbora, ki ga je sklical poseben pripravljajni odbor in ki ga je otvoril in vodil naš znan in slavni siamski raziskovalec inž. Lupaš, so se udeležili tudi nekateri odlični zastopniki, tako sreski načelnik za Maribor levj breg dr. Seneković, mestno občino je zastopal dr. Senković, Zbornico za TOI dr. Ples, mariborsko Tujskono prometno zvezo pa ravnatelj Loos. Inženjer Lupaš je v svojih otvoritvenih izjavah razložil vzroke, ki so vodili do ustanovitve Jugoslovnsko-siameškega komiteja v Mariboru. Razlogi so v zastoju naše zunanje trgovine. Nujno je potrebno iskanje novih tržišč ter izvoznih možnosti. Zasad se nam zapira, treba je zato misliti na vzhod. V Siamu in preko Siama bi bilo možno misliti na plasiranje naših agrarnih produktov, pred vsem vina, sadja, usnja, izdelkov mesne industrije, pa tudi slivovke. V zameno pa bi dobili riž, bombaž, kavčuk in cimet. Inž. Lupaš je nealje naglašal, da predstavlja Siam vrata proti vzhodu in da bi bilo možno preko Siama priti v stike z drugimi vzhodnimi tržišči. Sledilo je čitane pravil po tajniku pripravljajnega odbora g. Vlašiču. Pravila so bila soglasno sprejeta. Delokrog komiteja obsega vsa država. Pri sledečih volitvah so se izvolili v vodstvo komiteja ravnatelj banovinske hranilnice, podružnica Maribor dr. Janko Kovačec predsednik; dr. Tomičič, ravnatelj Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine iz Beograda, prvi podpredsednik; Vladimir Arko iz Zagreba, drugi podpredsednik; Vlašič, tajnik; ravnatelj mariborske podružnice Ljubljanske kreditne banke gosp. Stergar, blaginik; odborniki: inž. Lupaš kot ekspert; veletrgovca Katušič iz Osijeka; ravnatelj B. Pogačnik; glavni urednik U. Kasper; dr. Milo Danev; arhitekt špex in spediter S. Tončič, vsi iz Maribora. V nadzornem odboru so dr. Ples in inž. Remec iz Ljubljane ter veleposesnik Perko iz Kamnice. Ustanovni občni zbor so pozdravili s prireditelji izvajanj dr. Ples za Zbornico za TOI, ki je naglašal potrebo in možnost razvoja trgovine v tej smeri ter podčrtal zasluge, ki jih ima za to hvalevredno iniciativo inž. Lupaš. Dr. Senković je zbor pozdravil za mestno občino, ravnatelj Loos pa za Tujsko-prometno zvezo. Zeleti je v korist našega gospodarstva in prosperiteta naše izvozne trgovine, da bi ta podbuda iniciativa rodila čim lepših sadov in čim mvidnejših uspehov.

— Schweizerische Bankgesellschaft objavlja v svojem letnem poročilu, da znaša po bilanci za l. 1934. naložbe (posojila) tega zavoda v inozemstvu 140 milijonov frankov, od tega 3.100.000 v Jugoslaviji. Posojila v Jugoslaviji so bila dana elektrarnam.

— Poštna hranilnica v januarju. V teku januarja so se hranilne vloge pri Poštni hranilnici povečale za 15,4 na 733,9 milijona Din (v decembru je znašal prirastek 16,3, v novembru 0,4 milijona Din, v oktobru pa je bilo zabeleženo zmanjšanje za 11,9 milijona Din). Čekovne vloge so kakor običajno v tem mesecu nazadovale, toda le za 33,9 na 1106 milijonov Din (lani v januarju 1064 milij.). Čekovni promet je znašal 5046 milijonov nasproti 5089 milijonom v lanskem januarju in 4504 milijonom v predlanskem januarju.

— Dobave. Strojni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave delov za brzinometre, do 11. t. m. glede dobave kavčukastih cevi in gostil, do 12. t. m. pa glede dobave medene žice. — Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave 100 ton peska za oblikovanje, do 14. t. m. glede dobave 2000 kg kalcijevega karbida, 4100 m kantaranih vrvi in 1300 m lanene jadrenine, do 15. t. m. glede dobave 1500 kg svinečnega minija, 100 kg kavčuka v ploščah, 120 kg kavčukastega motvoza, 80 kg lepila za kavčuk ter glede dobave borovega in hrastovega lesa, do 17. t. m. glede dobave 900 m kablov, 350 m gumovcevne žice, lesa, 1000 kg azbestnih pokrovov, 500 kilogramov azbestnih vrvi, medeninate pločevine in drugega medeninatega materiala, do 18. t. m. glede dobave 1500 m tkanine za zastave, 200 m kokosovih preprog, 700 m lažene jadrenine, 20 ton samota v prahu, 275 električnih žarnic, do 19. t. m. pa glede dobave kovin. Direktija državnih železnic v Subotici sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave 1500 kg šamotne moke in 1200 kom. šamotne opeke. Direktija državnega rudnika Kakanj sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave 500 vijakov, 11.000 kom. opeke, pločevine in klinger ventilov.

Borze

6. februarja.

Na ljubljanski borzi se je v skladu z zunanjimi notacijami deviza Newyork nekoliko dvignila, prav tako deviza London. V privatnem kliringu notira avstrijski šiling nespremenjeno 8,10 — 8,20. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v angleških funtih po 228,25, v grških bonih po 30,25 in v avstrijskih šilingih po 8,15, dočim so se španske pezete nudile po 5,45. Na zagrebškem elektrnem tržišču se je vojna škoda v početku prometa dvignila za nekaj točk in je bila zaključena po 306, pozneje pa se je nudila po 304 (v Beogradu promet po 392 in 391); za februar je bil zabeležen zaključek po 389 (v Beogradu po 392) in za mare po 388 in 390 (v Beogradu po 392 in 391,25), 7% investicijsko se je dvignilo in je prišlo do zaključka po 79. Promet je bil še v 8% Blairu posojilu po 78 in 79 ter v delnicah Trboveljske po 126 in 127.

Devize.

Ljubljana. (Z všteto premijo 28,5 odstot.) Amsterdam 2968,94 — 2983,53, Berlin 1756,08 — 1769,95, Bruselj 1024,56 — 1029,63, Curih 1421,08 — 1428,08, London 214,96 — 217,02, Newyork 4380,35 — 4416,67, Pariz 289,60 — 291,63, Praga 183,42 — 184,52, Trst 371,68 — 374,77, Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8,10 — 8,20.

Curih. Beograd 7,02, Pariz 20,38, London 15,1650, Newyork 310,6250, Bruselj 72,10, Milan 26,20, Madrid 42,2250, Amsterdam 200, Berlin 124, Dunaj 5,60, Stockholm 78,20, Oslo 76,20, København 67,70, Praga 12,9150, Varšava 58,9250, Atene 2,92, Bukarešta 3,05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 538,20, Pariz 45,44, Praga 21,79, Curih 173,63, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elekti.

Ljubljana. Vojna škoda 389 — 392, 7% investicijsko 76 — 77, 8% Blair 78 — 79, 7% Blair 68 — 69, 7% Drž. hipotekarna banka 48 — 50, 6% begluške 66 — 68.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 391 — 394, za februar 387 — 389, za mare 388 — 389, za april — junij 389 bl., 7% in-

Prvi kaznjence:
Lepo si pazil, ti idi-
lot! Zakaj nisi zakas-
ljaj, ko si čul, da pri-
haja stražnik.

Drugi kaznjence:
Nisem mogel, ker sem pravkar

po-
jedel **Bronki** bon-
bon

IZDELEK »UNION«, ZAGREB

cestijsko 77 — 79, 4% agrarne 47 den., 7% Blair 67,50 — 68, 8% Blair 75 — 78, 7% Drž. hipotekarna banka 74 — 76, 6% begluške 66,50 — 67,50; delnice: Priv. agrarna banka 265 — 269, Trboveljska 125 — 127. Beograd. Vojna škoda 391,50 — 391,50 (392, 391), za februar 391 — 391,50 (392), za mare 391 — 391,50 (392, 391,50), 7% investicijsko 78 — 79, 4% agrarne 49 — 49,50, 6% begluške 68 — 68,50 (68,75, 68,50), za mare 66 — 68,25 (68,25), 8% Blair 78 do 79,50, 7% Blair 68 — 69, 7% Drž. hipotekarna banka 75 bl., Narodna banka 5750 bl., Priv. agrarna banka 265 — 269. Dunaj. Državne železnice 24,90, Trboveljska 14,80, Alpine-Montan 11,35.

Blagovna tržišča

2170.

+ Chicago, 6. febr. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 94,25, za julij 87,6250, za september 86,8750; koroza: za maj 82, za julij 77,8750.

+ Winnipeg, 6. febr. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 82,25, za julij 81,6250.

+ Ljubljanska borza (6. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Promet slab. Zaključena sta bila 2 v. pšenice. (Nudi se vse frc. naklad. postaja): pšenica: baška 79 kg po 133,50 — 136; oves: bosanski 89 — 94; koroza: baška po 73 — 74; banatska po 70 — 71; moka: baška in banatska 90 po 210 — 230; baška 22c po 195 — 215, baška 55c pa po 175 — 195; otrobi: baški debeli 100 — 105 drobni 85 — 90.

+ Novosadska blagovna borza (6. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet slab. Pšenica: baška in sremska 122,50 — 125; gornjebanatska 120 — 125; baška potiska in slavonska 125 — 127,50. — Koroza: baška in sremska 69 — 70; sušena 70 — 72; banatska 66 — 67; sušena 67 — 69. Oves: baški in sremski 82,50 — 85; slavonski 85 — 87,50. — Ri: baška 115 — 117,50. — Ječmen: baški, sremski, 65/66 kg 110 — 112,50, jari, 67/68 kg 125 — 127,50. — Moka: baška in banatska 90c in 90gg 192,50 — 215, 92c 172,50 — 195; 95c 152,50 — 175; 96c 135 do 147,50; 97c 110 — 115; 98c 85 do 90. — Otrobi: baški in sremski 77,50 — 80; banatski 66 — 67. — Fižol: baški in sremski, beli 130 — 132,50.

+ Budimpeštanska terminska borza (6. t. m.). Tendence slaba, promet srednji. Pšenica: za mar 16,99 — 17, za maj 17,39 — 17,40; koroza: za maj 12,10 — 12,12.

ZIVINA

+ Ljubljanski živinski sejum. Na včerajšnji živinski sejum je bilo prignanih 114 volov, 23 krav, 28 telet, 24 svinj, 90 prašičkov za rejo in 183 konj; prodanih pa je bilo 48 volov, 20 krav, 20 telet, 14 svinj, 60 prašičkov za rejo in 32 konj. Sejum je bil še precej živahen in so se cene volom za spoznanje dvignile, tako da se je najvišja cena dvignila za 25 par pri kg, najnižja pa prav tako za 25 par. Cene za kg žive teže so bile naslednje: voli I. vrste 4 — 4,75 Din, II. vrste 3 — 4, III. vrste 2,25 — 3, krave debele 2 — 3,50, klobasari 1,50 — 2, teleta 4 — 5,50 in svinje 5 do 7 Din; prašički za rejo so se prodajali po 85 do 100 Din za komad.

+ Liverpool, 5. febr. Tendence mirna. Zaklj. tečaji: za mare 6,77 (6,78), za julij 6,67 (6,68).

Za zimski sport NIVEA-Creme

Zlasti v mrzlih zimskih dnevih je potrebna Vaši koži — da ne razpoka in da ne postane raskava. — močna zaščita proti vplivom vremena. Nadrignite zatorej vsak večer, a tudi čez dan, obraz in roke dobro z NIVEA-kremo! Potem tudi oster in mrzel zrak ne bo škodil Vaši koži; ona ostane nežna in elastična. Odkod ta učinek? Od eucerita! Ravno on dela Nivea-kremo tako učinkujočo.

Novi most pri Goričanah se je zrušil v Soro

Nenavadna katastrofa je le po sreči zahtevala za žrtev samo štiri ranjence — Škode okrog 100.000 Din

Ljubljana, 6. februarja

Nekaj minut pred tretjo uro popoldne sta po Gosposvetski cesti pridirjala iz gorjenjske smeri dva reševalna avtomobila in po Dalmatinovi ulici zavila proti splošni bolnišnici. Ljudje, ki so opazili nesrečo oznanjujoča vozova, so v skrbni zrlji za njima in ugibali, kaj se je zgodilo. Brzina, s katero so reševalci vozili, in neprestano hupanje avtomobilske trombe sta pričala, da se je morala zgoditi neke katastrofa.

Silen trušč in polom

V Goričanah pri Medvodah, kjer je Sora pred dvema letoma ob povodnji odnesla stari občinski most, so lansko jesen začeli graditi novega iz armiranega betona. Delo se polagoma približuje zaključku. Prve dni decembra so delavci »Obnove« iz Ljubljane, ki je na javni licitaciji izlicirala gradnjo, izbetonirali srednji lok, ki meri blizu 50 m v razpetini. Dva meseca se je beton sušil, a ko so s Svečnico nastopili toplejši dnevi, so obnovili dela s tem, da so pričeli odstranjevati opaž. Davi so se delavci lotili srednjega loka, katerega odel je bil iz struge podprt s piloti. Ze spočetka so kazala nekatere znamenja, da je delo prenapregneno in nevarno. Ze popoldne so tesarji čutili rahel sunk v loku, ki ni obetala nič dobrega.

Ob 12. — delavci nastopili občinski opoldanski premor, oK so se še eno uro vrnili na most, so začutili nov močnejši sunk. Par tesarjev se je s svojim delovodjo Ivanom Maroltom približalo sredini mostu, da si ogledajo konstrukcijo. Tedaj se je prav iz sredine loka razlegel silen pok. Med ogromnim truščem se je ves lok z odriščem vred zrušil pod njimi v Soro, katere gladina je 11 m pod njim. Prvi hip so skušali pobegniti nazaj, a ruševca se masa jih je pogreznila za seboj. Prava sreča v nesreči je bila, da se je zrušil most tako rekoč tik pred pričetkom dela, tako da večina zaposlenih mojstrov in pomožnih delavcev takrat še ni bila na mestu in so tako srečno odnesli zdravje in življenje.

Štirje ranjenci

Težje in lažje poškodbe so odnesli samo: 23letni gradbeni delovodja Ivan Marolt iz Svetja, ki si je pri nesreči zlomil nogo in dobil težke notranje poškodbe, ter tesarji 42letni France Kopač iz Podrečja pri Medvodah, ki je dobil več poškodb po obrazu ter ima zlomljeno levo roko in poškodovano levo nogo, France Krelj, ki je dobil podplutbe na roki, in France Bohinjec, ki je odnesel precej poškodb na glavi.

Posebno težko prizadet je bil delovodja Marolt, ki so ga ruševine mostu povsem pokopale pod seboj, tako da ga je moralo šest delavcev reševati izpod njih. Kopač sam pa se je vkljub hudim ranam sam izkopal na dan Soro in na srečo na tistem mestu precej plitva, tako da ponesrečenci niso obenem potonili, temveč so padli v

suhi del struge. V ambulantni goričanske papirnice so jim nudili prvo pomoč, obenem pa so takoj poklicali ljubljansko reševalno postajo. Iz Ljubljane sta odhitela dva reševalna avtomobila, da sta odpeljala Marolta in Kopača v bolnico, Kralj in Bohinjec pa sta ostala v domači oskrbi.

Maroltovo stanje je zaradi težkih notranjih poškodb precej nevarno in je vso pot do Ljubljane biljuval kri. Po prvi skrbni zdravniški pomoči, ki sta jo Marolt in Kopač prejela na kirurškem oddelku, pa gre že obema ranjencema na bolje.

Tvrdba »Obnova«

na svojo tehnično pisarno in materialno skladišče na Smartinski cesti v Ljubljani. Danes ob 13. je bila pisarna iz goričanske papirnice obveščena, da se je na mostu pri Goričanah, ki ga tvrdka gradi, zrušil glavni opornik, da so štirje močje ranjeni in da je materialna škoda zelo huda. Šef tvrdke inž. Tunner se pravkar mudi v Beogradu in je bil o nesreči brzojavno obveščen ter se vrne jutri. Na kraj nesreče se je nemudno odpravil tehnik Jandl. Tvrdba ne ve pojasniti vzroka nesreče in pričakuje samo ugotovitve strokovne komisije.

Tvrdba »Obnova« je gradnja izlicirala lansko jesen za blizu 400.000 Din. Natančne načrt je napravil banovinski inženjer Viher in gradba se je pričela v začetku oktobra. Napredovala je dobro, da so že sredi decembra končali betniranje lokov. Potem je most v opaznem stanju počival čez zimo. Stavbo je do srede decembra vodil inž. Dahovski. Ko se je delo končalo, je inž. Dahovski zapustil službo pri »Obnovi«. V glavnem pa je od strani tvrdke nadzoroval: delo pri mostu tehnik Jandl.

V domnevi, da dva meseca počitka zadostujeta in da je most že trden, se je tvrdka odločila, da so pretekli ponedeljek pričeli opaž odstranjati. Delo je hitro napredovalo, — a danes ie na enkrat nastala katastrofa.

Sodba strokovnjaka

Povprašali smo o vzrokih katastrofe strokovnjaka, ki nam je takole izrekel svojo sodbo:

Projektant banovinski inženjer Viher je znan strokovnjak za mostove in ni dvoma, da je bilo v pogledu statike vse v redu. Most je zgrajen v treh lokih nad Soro, točno pod tovarno v Goričanah, iz armiranega betona. Oba stranska loka imata po 18 metrov razpetine; srednji, ki se je podrl, pa 48 m. Sodim, da je nesreča nastala zaradi pomanjkanja strokovnega nadzorstva. Da bi bilo vreme kaj krivo, ne more biti govora. Konstrukcija je bila pregotovljena razpazena. Saj ključnik vem celotna gradba še niti ni gotova in zasuta. Po moji sodbi znaša škoda okrog 100.000 Din, v ostalem pa je stvar komisije, da natančno dožene vzroke zrušenja in da tudi oceni škodo.

Ponos

perice in gospodinje je lepo, belo perilo, ki ga dá le

Riviera-terpentinovo milo

Zahtevajte ga povsod!

Podedljiva genialnost

Dinastije matematikov – Primeri umetniške nadarjenosti – Sloviti glasbeniki – Genialnost iz povprečnih rodbin

Vprašanje, da-li je genialnost podedljiva, zanima znanost, posebno od sredine preteklega stoletja dalje, ko sta se bavila s tem vprašanjem zlasti Cesare Lombroso in Möbius.

Möbius je s statistikami dokazal podedljivost matematične nadarjenosti. V 215 primerih, ki so bili znani, je našel, da sta bila oče in sin enako nadarjena za to znanost, v 33 primerih so imeli očete po več matematično izredno nadarjenih sinov, v 17 primerih je ugotovil podedljivost matematične nadarjenosti preko treh pokolenj. Pri 114 družinah se je matematično nagajen podedoval na 50 sinov in 14 hčera, pri 289 družinah, kjer starši niso kazali posebne nadarjenosti, pa je bilo le 34 nadarjenih sinov in 11 hčera.

Zanimivo je, da je veliko število največjih matematikov pripadalo določenim družinam, pravi matematičnim dinastijam. Najslavitejša med temi družinami je pa družina Bernoullijev, ki je skoraj dve stoletji dajala vodilne matematike sveta. Ta družina je tako številna, da morajo posamezne njene člane zaradi enakih krstnih imen med seboj kakor vladarje razlikovati z označbo »prvi, drugi, tretji« itd. Ustanovitelj te družine je bil Nikolaj Bernoulli (1623.—1708.). Imel je 11 sinov, izmed katerih sta bila Jakob Bernoulli I. in Ivan Bernoulli I. že slavna matematika. Ivan I. je imel tri sinove, Nikolaja II., Ivana II. in Daniela II., ki jih prištevajo vse tri med največje matematike 18. stoletja. Ivan II. je imel dva sinova, ki sta bila oba profesorja matematike. To je šlo tako naprej do I. 1829. Na vseučilišču v Bazlu je stolica za matematiko 103 leta neprenehoma pripadala Bernoullijcem in Pariška akademija je imela celo stoletje med svojimi člani najmanj po enega med njimi.

Tudi v drugih znanostih je izredna nadarjenost podedljiva. Arago, slavni astronom in fizik, je imel tri brate in dva sinova, ki so bili genialni, isto je bilo v družini Francisca Bacona in rod angleškega fizika Roberta Boylea je dal 17 izrednih mož. Iz novejšega časa je znan primer družine Poincaréjev, ki je dala genialne može v raznih področjih, med njimi tudi nedavno umrlega državnika.

Umetniška nadarjenost se pogostoma prav tako podeduje. Izredno nadarjene pisatelje in pesnike so dale n. pr. družine Byrona, Goetheja (Gerhart Hauptmann, sloviti, še živeči nemški dramatik izvira n. pr. iz njegove rodbine), Racinea, Taasa. Tri do štiri genialne nadarjenosti so dale rodbine Ajskila, Aristofana, Ariosta, Corneillea, Cooperja, Miltona, pet do šest rodbine Coolidgea in Woodswortha. Poznamo jih pa skoraj izključno po njihovih največjih predstavnikih. Družine Chateaubriand, Niebuhr, Fénelon, Lessing, Swift, Grotius, Macaulay, Schlegel, Tolstoj so znane vsakemu izobraženemu človeku po več znamenitih pisateljih ali pesnikih. Tudi med upodabljačimi umetniki je več zelo slavnih rodbin, n. pr. Cellinijevih, van Ostadejevih, van der Veldejevih, a prav posebno podedljiva je videti nadarjenost za glasbo. Tu imamo prave dinastije kakor med matematiki, n. pr. dinastijo Straussov, a prav posebno Bachov, ki je dala od I. 1550. dalje osem generacij velikih muzikov. Nje ustanovitelj je bil neki pek iz Bratislave, že njegovi sinovi so bili poklicni muziki in od tu dalje so bili dolgo časa najslavitejši nemški in evropski organisti, skladatelji in pevci skoraj brez izjeme iz družine Bachov. Družina je bila tako številna, da se je morala po silil razkropiti po vsej Nemčiji in tudi v inozemstvu, a enkrat v letu so se nje člani zbirali na določen družinski dan. Neredko je bilo na takšnih dnevih do 120 muzikov iste rodbine, med katerimi jih je bila vsaj četrtina slavnih. V družini Mendelssohn je bilo mnogo genialnih ljudi, n. pr. skladatelj Felix Mendelssohn - Bartholdy in sloviti filozof Moses Mendelssohn, slavni filozof Hegel je bil Mozartov sorodnik itd.

Genij je torej nedvomno podedljiv, seveda pa ni s tem rečeno, da morajo biti vsi člani genialne rodbine slavni. Zdi se tudi, da velja tu podedljivost za nekoliko pokolenj. Samo ob sebi umevno pa je tudi, da se geniji rode tudi v družinah, ki so drugače zelo povprečno nadarjene. Takšnih genijev je nemara še več nego drugih.

Ded in vnukinja

Švedski kralj Gustav s princeso Margerito, najmlajšo svojo vnukinjo, ki so jo te dni krstili

Šola izumiteljev

Švedska je prva dežela, ki je uresničila davne predloge, da bi za izumiteljsko delovanje osnovali posebne šole. Švedski patentni urad je namreč otvoril šolo, v kateri dobe nadebudni izumitelji potrebno izobrazbo. So to večerni tečaji na stockholmskem tehničnem zavodu, vodijo jih pa strokovnjaki v vseh panogah tehnike in patentstva. Ker so izumitelji večinoma ubožni, je šolnina zelo nizka.

Milo iz lesa

Na Češkoslovaškem so v zadnjem času delali poskuse z odpadki pri fabricaciji celuloze in so iz njih pridobili olje, ki je zavaljo svoje čistosti posebno primerno za izdelavo mila. Pri istem procesu so pridobili tudi smole, ki se dajo uporabiti v papirni industriji za lepljenje papirja, in snov, ki se da uporabiti za tiskarsko barvo.

Z nosil na električni stol

V Richmondu (Virginia) so oksekvirali zaradi dveh umorov zasledovanega tihotapca Lagenzo v nenavadnih okoliščinah. Lagenzo, ki ga je policija prišla po krvavem spopadu s stražniki ter je bil na več mestih ranjen, so položili na nosila za bolnike ter ga prenesli obvezanega do električnega stola. Tam so ga kljub temu, da je bil brez nog in da je imel ranjeno ramo v gipsu, posadili na električni stol. Da je elektrika mogla učinkovati, so morali na več mestih predreti gips in prerezati obvezo, nato so pa vključili elektriko in izvršili obsodbo.

Žrtve žarečega železa

V neki jeklarni pri Lorientu v zapadni Franciji se je te dni ponoči pretrgalo dvigalo nad Martinovo pečjo. Posoda s tekočo kovino je treščila na tla. Tri delavce je ubilo, sedem pa težko ranilo.

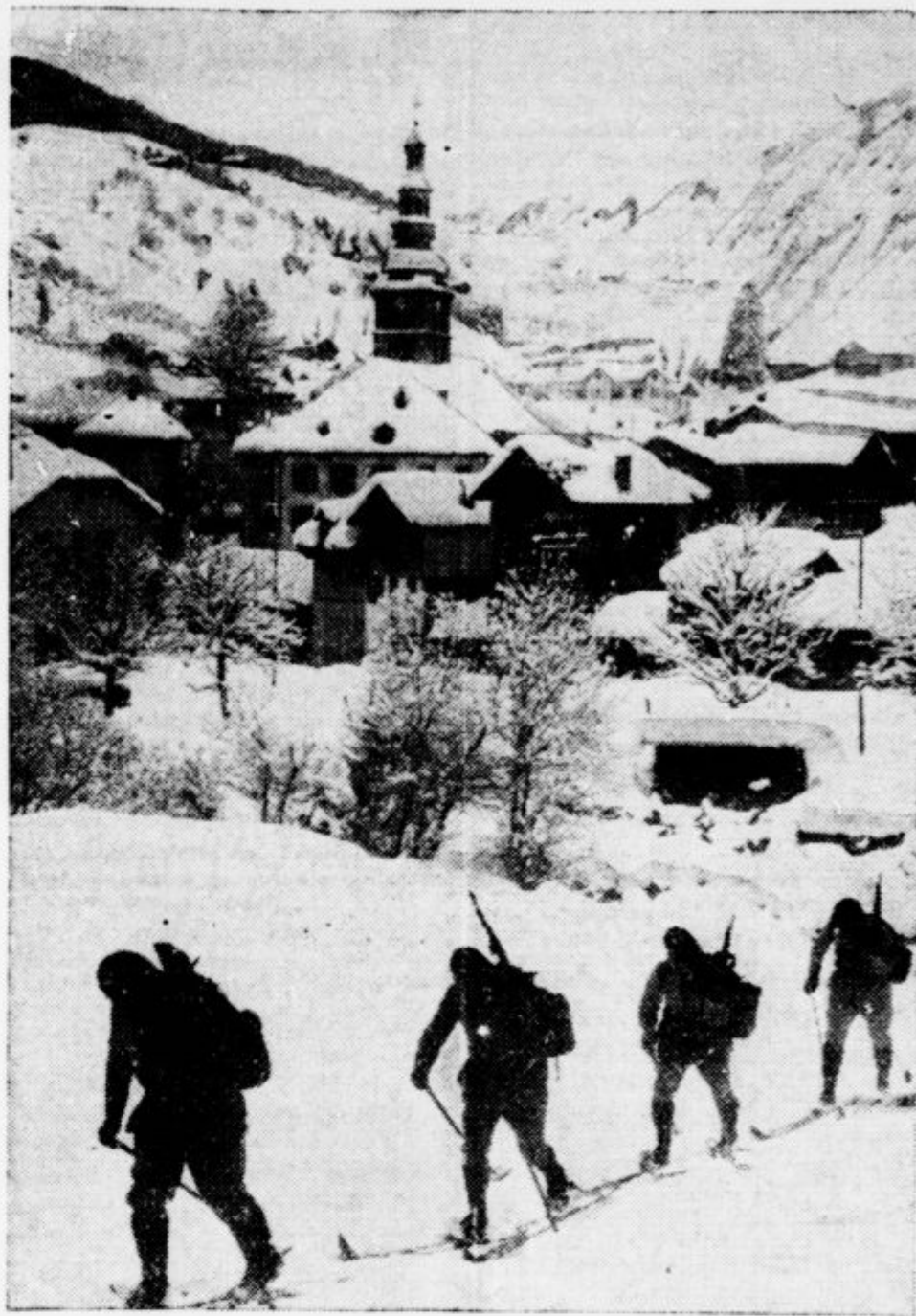
Poročna obleka princese Marine

Kentski vojvoda je izrazil željo, naj bi princesa Marina podarila svojo poročno obleko londonskemu muzeju, kjer hranijo v omarah poročna oblačila sedanje kraljice Mary ter nekdanjih kraljice Viktorije in Aleksandre. Kentski vojvodinja pa se ne more odločiti za to darilo in pravi, da bi najrajša vsaj še enkrat imela na sebi obleko, v kateri je stopila pred oltar, da jo zvežejo s soprogom v zakon.

Sin govoril po radiu z umirajočo materjo

V Melbourneu je umirala te dni stara žena, ki je izrazila željo, da bi še enkrat rada slišala glas svojega sina. Sin pa je bil ta čas v Sydneyu, mnogo sto kilometrov daleč. Toda zdravnik si je znal pomagati. Telefoniral je v Sydney in prosil naj bi sin stopil pred mikrofonski tamkajšnje oddajne postaje. Umirajoča je potem skozi zvočnik začula nekoliko pomirjajočih besed svojega sina. Kratko nato je izdihnila.

Manevri v snegu in ledu

Vojaki v popolni opremljeni korakajo skozi Clusaz

Planinski oddelki francoske vojske so zadnje dni navzlic mrazu 16 stopinj pod ničlo na manevrih v Savojskih Alpah.

Vojaški vežb se udeležuje okoli 4000 mož 14. armadnega zbora pod vodstvom generalov Duffieuxa, Mittelhauserja in generala za zrakoplovstvo Marchettija. Vojaki so opremljeni s smučmi, imajo pa s seboj tudi motorna vozila, ki vozijo z verigami na kolesih. Gorsko topništvo preva-

žajo na posebnih saneh, dočim prenašajo strojnice vojaki na plečih.

Glavno prizorišče manevrov je planina La Clusaz. Nekemu napadalnemu oddelku se je posrečilo zavzeti več naselbin na rebrbi tega hriba. Napadalcu so pridrveli v 100 km tempu na smučeh. Ta del »bojišča« leži v bližini slovitega Sv. Bernarda. Preko tega prelaza je svojčas vodil Napoleon Bonaparte svoje čete v najhujši zimi iz Francije v Italijo.

Krivo je videl...

Podkupljena priča v Hauptmannovem procesu

Poročali smo, da je nastopil kot razbremenilna priča v Hauptmannovem procesu neki Peter Smer, ki je hotel zmešati tok obravnave z izjavo, da je videl na dan po ugrabljenju Lindberghovega sinčka na ladji in pozneje v vozu cestne železnice žensko z otrokom v naročju, ki sta jo spremljala dva moška. Ženska naj bi bila Violeta Sharpova, ki je tedaj služila pri Lindberghovih ter je po ugrabljenju izvršila samomor, eden izmed moških pa prosluli Izidor Fisch, na katerega vali obtoženec vso

krivdo. Smerjevo pričevanje je zbudilo v Ameriki veliko pozornost, toda državni tožilec Wilentz si ni dal sugerirati ničesar. Te dni je naskočil priču z zveznimi argumenti in je dokazal, da je Smer priča po poklicu,

ki se pojavi na vsaki razpravi, če mu plačajo dogovorjeno vsoto. Wilentz je dokazal Smerju, da je v nekem procesu pričal za obe nasprotni stranki, najprej za eno, potem za drugo. Smerjeva izpoved je bila nato zapečatena. Mož je priznal, da je krivo videl in se je pri podrobnem zaslišanju zapel v takšna protislovja, da so ga pogladi iz razpravne dvorane, in sicer kmalu potem, ko je preklical del svojih prvotnih trditev v prilog Hauptmannu.

Ker je Hauptmannova mafija žilavo na delu, da bi oprala obtoženca, sta zdaj nastopila z veliko aktivnostjo polkovnik Lindbergh in njegova tašča ga. Morrow. Prasil sta sodišče, naj ju še enkrat zasliši v zadevi njunih uslužbencev. Lindbergh hoče

odločno pobiti sum,

da so bili služabniki v njegovi in njegove tašče hiši v kakršnikoli zvezi z banditi, ki so mu uropali in umorili otroka.

Lindberghov pravni zastopnik je v tem smislu že posredoval pri voditelju obravnave in bo najbrže dosegel to, kar hoče njegov klient. Lindbergh zahteva baje tudi zaslišanje zdravnika dr. Martensa, ki bo izjavil, da so roparji otroka usmrtili s kroglo, ki so mu jo s samokresom pogladi v glavo.

A NEKDOTA

Po zadnji Shawovi premieri v Londonu je nemški gledališki ravnatelj dr. Robert Klein obiskal pisatelja v njegovem domu in mu čestital k novemu delu. Ni pa mogel razumeti neugodnih kritik. Shaw se je začudil: »Menite, da so neugodne? Poglejte,« in je iz miznice vzel šop kritičnih referatov, v katerih si bral stavke, kakor naslednjega: »Dolgočasili smo se tokrat tamni nego prejšnje kratki,« ali: »Tu pa tam so se zabližili iz abotne dolgovčnosti izborni domisleki.« — »Nu, za prav ugodne teh ocen ne smatram,« je dejal dr. Klein. — »Res ne?« je odvrnil Shaw. »Pomislite vendar, dragi g. Klein, da me že 80 let smatrajo za norca!«

VSAK DAN ENA

»Zakaj pa ste postavili zibelko tako visoko?«
»Da bo slišati, kdaj pade otrok iz nje, saj čim večji padec, tem močnejši je tudi udarec ob tla.«

Največji francoski hidroplan

Iz Pariza poročajo, da so te dni napravili dva uspešna poletna poizkusa z največjim francoskim vodnim letalom sedanosti. Letalo so obremenili s 26 tonami tovora. Pri drugem poizkusnem poletu je znašala obremenitev celo 32 ton, kar je v dosedanjih zgodovini zrakoplovstva brez primere.

Novi hidroplan napravi pri obremenitvi 19 ton do 200 km na uro in je namenjen za vzdrževanje prometa na zračni progi Francija—Južna Amerika. Hidroplan je ves iz kovine ter ima dve nadstropji. V prvem nadstropju so luksuzne kabine in spalnice z umivalnicami, v drugem nadstropju leži salon za kadilce in ostali prostori. Hidroplan žene šest motorjev, ki so med vožnjo dostopni vsakemu potniku.

ZA RRANJE PERILA

vedno le »Hubertuse« milo in »Perilone« prašek za pranje. Gospodinje pravijo, da sta res dobra izdelka. In domača sta!

SVOJI K SVOJIM!

Nova tržnica v Parizu

Pariški mestni svetnik Pressac polaga temeljni kamen za novo tržnico

V Parizu so na svečan način položili temeljni kamen za novo zgradbo osrednje tržnice. Dosedanje pokrite tržne zgradbe (Les Halles), ki so jih zgradili 1851, že davno ne zadostujejo sodobnim zahtevam niti v higienskem niti prostornem pogledu. Premajhne so postale in vozovi prodajalcev ter kupcev v mestnem središču vsak dan do poldanske ure ustavljajo vsak drugi promet. Vendar pa predlog, naj bi postavili tržnico na periferiji mesta, ni prodrl, in tako ostane ustanova v novi obleki na starem mestu.

Nudisti pozimi

Na pariškemu trgu Concorde sta te dni dva člana pariškega društva nudistov spremljala neko damo samo v kopalni obleki. Veselo sta čofotala po snežni brozgi, očividno vzradočena, da so ljudje pozorni na njun kostum

Zimske obleke

za gospode, suknje, smučarske kroje, blago za kroje modernih vzorcev kupite po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Ljubljana.

Dediščina po zločincu

V kaznilnici Albany v Ameriki je prošil petek umrl neki Alfonz Stephani, ki je bil l. 1891 zaradi umora obsojen na robijo. Kaznenec je napravil oporoko, s katero zapušča vse svoje premoženje, ki znaša le v gotovini 283.000 dolarjev, svojemu rodnemu mestu Frankfurtu ob Meni. To pa seveda še oddalec ni vse Stephanijevo imetje, kajti doslej je znana samo višina njegovih tekočih računov pri bančnih zavodih. Zločinec je imel poleg tega tudi premoženje v nepremičninah. Državne oblasti v New Yorku proučujejo zdaj veljavnost oporoke in če bo ta potrjena, bodo izplačali blaginji mesta Frankfurta nepričakovano dedščino.

S P O R T

Svetovno smuč. prvenstvo akademikov v St. Moritzu

Svetovnega prvenstva se udeležuje 15 držav, med njimi tudi Jugoslavija — Priprave za tek na 18 km — Prvi rezultati

St. Moritz, 3. februarja.

Po dolgi vožnji smo končno prispeli v St. Moritz. Seveda smo bili precej utrujeni od dolge vožnje, katero so plazovi na Arlbergu podaljšali še za par ur. Od vseh udeležencev sta bila le Baebler in Musić, ki v tem zimskem raji. St. Moritz kaže svečeno lice. Takoj pri kolodvoru so razbežane na visokih drogovi zastave vseh 15 držav, ki bodo nastopile na svetovnem akademskem smučarskem prvenstvu. Velikostni hoteli, predvsem Grand hotel, dajejo St. Moritzu lepo lice, tako da smo bili kar vsi navdušeni.

Preden začnem opisovati naše življenje, bom v kratkih besedah omenil potek naše vožnje. Odpotovali smo iz Ljubljane v soboto ob 20.45. Na kolodvoru so se od nas poslovili poleg svojcev tudi tovariši akademiki, zlasti naš častni predsednik Iskra, ki nam je dal zadnja navodila.

Vožnja v Švico.

V Lescah se nam je priklučil elegantni Baebler, na Jesenicah Heim. Ker smo imeli tu tričetrt ure časa, smo posetili sokolsko veseličo. Naši enotni dresi, modra kapica in moder pulover z državnim grbom in napisom JASO so izvalili pozornost. Vsi so nam želeli mnogo uspeha, kmalu nato pa smo jo mahali proti Avstriji. Udobno smo se namestili po treh kupejih. V Inostrom smo prispeli okoli 8. zjutraj. Namesto 20 minut smo morali ostati v tem mestu kar celi dve uri zaradi plazov pri Arlbergu. Bolj ko smo se bližali Arlbergu, je bilo več snega, na Arlbergu samem pa kar že en meter. Iz vlaka smo videli krasne terene, kjer se vrši vsakoletna klasična tekma, ki jo prireja Kandahar klub.

Izjubljene smučke.

Na postaji Sargans smo morali prestopiti. Zaradi zamude vlaka se je ta prestop vršil v največji naglici, zaradi česar se je dogodila nesreča, da je Palme pozabil 4 pare smučke. Tote Dečman pa svoje slavne smučke, na katerih je Birger Ruud skočil 92 m. To smo opazili šele v Kuhru, kjer smo morali zopet prestopiti v naglici. Takoj sem telefoniral v Sargans. Razburjenega Palmeta pa seveda to ni nič pomirilo, šele ko nam je postajenačelnik povedal, da so se smučke našle in da jih pošljejo za nami, se je Franci deloma pomiril.

Prihod v St. Moritz.

V St. Moritz smo prispeli 3. t. m. ob 20.45. Z nami je prispelo tudi 5 Madžarov in 16 Avstrijcev. Poiskali smo takoj slavni hotel »Steffani«, slavni seveda samo zato, ker so ga nam določili kot bivališče. Lastnik hotela se pa očitno ni zavedal časti, ki je doletela njegov hotel, ter nam pripravil bomo sobo, kjer naj bi spali vsi skupaj. To je bila neka garaža ali kaj takega. Tekoče vode ni, izpod nas pa bar, torej velik ropot. Takoj smo uvideli, da nam ni obstanaka. Zgleda sem se pri tajniku akademskega odbora inž. Kellerju, ter mu izjavil, da nam je sicer mučno, da se moramo takoj pritoževati, vendar pa da ne moremo ostati v tem hotelu. Ogledal si je naš »appartement«, se takoj opravičil in nam preskrbel novo bivališče. Olimpijski odbor res ni ničesar kriv. Kdo bi pač pričakoval od hotela, da bo tako slabo nastanil inozemsko reprezentanco. Za Jugoslovence si ni s tem naredil prav nič posebnih reklame. Z avtomobilom smo se nato odpeljali v naš novi hotel Waldhaus. Razlika med dnevom in nočjo ni tako velika.

Službene objave LNP

(Seje u. o. 31. januarja 1935.)

Navzoč: gg. dr. Köstl, Kralj, Kuret, Novak, Logar, rav. Setina, Jugovec, Dorčec, Skalar, Buljevič.

Vzame se na znanje v celoti predlog za državno prvenstvo, predložen po ASK Primorju, ter se odpošlje saveznomu kapetanu g. inž. Simonoviču.

Vzame se na znanje okrožnica od 25. tega meseca poslana vsem klubom podsavskega v smislu sklepa zadnje seje. (Okrož. št. 5.) Vzamejo se na znanje dopisi: SK Trbovelj št. 140, od 25. januarja 1935, Diska št. 259, od 23. t. m. Zveze za tujski promet v Sloveniji U-st. 362, od 26. januarja in dopis g. Kralja.

Prijava Hermesa proti u. o. g. Slanovcu se preda k. o., ki naj po naročilu upravnega odbora uvede preiskavo.

Poročilo komisije o pregledu blagajniškega poslovanja LNP v zvezi s prijavo SK Ilirije se bo obravnavalo, ko bo priloženo še pismeni referat g. Stanka in dokazi SK Ilirije.

Z ozirom na dopis SK Ilirije od 25. oktobra 1934, v katerem trdi, da so se vse podsavske prireditve zadnjih par let vršile na igrišču Primorja, se sklene pregledati in ugotoviti za zadnja tri leta, kje so se vršile podsavske prireditve in koliko so dobile posamezne uprave za uporabo igrišča.

Sklep 22. seje poslovnega odbora od 2. januarja t. l., s katerim naroča okrožnemu odboru Trbovelje, da določi nov termin za odigranje pokalne tekme SK Trbovelje: Dobrna, se razveljati ter se na podlagi poslanih propozicij poziva Dobrna, da vložijo priziv na odbor, ki je naveden v propozicijah.

Sklene se nadalje, da se vsaka pritožba na podsavez proti odločitvi kateregakoli odbora, navedenega v propozicijah, smatra kot prijava ter jo je treba taksirati z 20 Din. Tajnik II.

Koturaški podsavez Ljubljana. (Službeno u. o.). Po nalogu Koturaškega saveza Zagreb se objavljajo ti-le sklepi: Potrjujejo in verificirajo se naslednje točke državnega dirkališkega prvenstva z dne 9. septembra 1934: Državno prvenstvo juniorjev, prvenstvo Ljubljane na dirkališču s tem, da se placement vozača Rozmana diskvalificira (prišel je kot drugi), ker je pred ciljem dvignil roke. medmestna dirka Ljubljana-Zagreb, rolažna dirka. — Razveljavljajo pa se te-le točke: državno prvenstvo glavne skupine zaradi nesportnega izpada vozača Abulnarja, ker je v semi-

lju sklepa ministrstva za telesno vzgojo se ima vršiti drugo nedeljo v mesecu juniju, 9. junija, olimpijski dan v vsej državi.

ASK Primorje. (Lahkotletska sekcija.) G. Kermavner se je zopet vršilo redno vsak tork in četrtek od 19.30 naprej v telovadnici na učiteljsku. Resljeva cesta, vhod iz ženskega učiteljskega. Tople prhe na razpolago. Obvezno za vse verificirane lahkotlete, zlasti juniorje.

Nogometna sekcija ZSK Hermes poziva vse igrače, da se gotovo udeležijo sestanka v petek ob 20. pri Kočarju.

Kolesarska sekcija ZSK Hermes. Danes ob 19. odborova seja pri Kočarju. Zaradi važnosti sklepov podsavske seje je udeležba vseh odbornikov potrebna. Gotovo naj se je udeleži tudi g. Abulnar.

DRAMA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 7.: Postržek. B.

Petek, 9. ob 19.: Siromakovo jagnje. Gostovanje v Celju.

OPERA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 7.: Stirijski grobniki. Četrtek.

Petek, 9.: Zaprt.

★

Drevi se igra srčkana komedija »Postržek«, delo Daria Nicodemija. Igra je zanimiva in teatralno učinkovita. V njej nastopa dekle s ceste, katero igra gđ. Ančka Levarjeva. V ostalih vlogah nastopijo: g. Nablocka, gđ. Boltarjeva ter gg. Kralj, ki delo tudi režira, Drenovec, Daneš, Plut in Planec.

V režiji gosp. Cirila Debeverja se pripravlja Goldonijska komedija dell'arte »Sluga dveh gospodov« z gosp. Danešem v naslovni vlogi. To delo, ki se mnogo igra po vseh svetovnih odrih, bo postavljeno na oder natančno po originalnih predpisih avtorja z dekoracijami iz papirja in lepenke, kakor to zahteva stil komedije.

Drevi se pojelo v operi Wolff-Ferrarijevi »Stirijski grobniki«. Delo spada med najuspešnejše operne uprizoritve te sezone. Duhovita Ferrarijeva glasba, s tekočimi živahnimi recitativi, prinaša svojevrstnost. Pojejo dame: Kogejeva, Ribičeva, Poličeva, Zupčeva in Ramškova ter gg. Betetto, Primožič, Zupan, M. Rus, Banovec in Marček. Režiser g. Primožič, dirigent dr. Švara.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Četrtek, 7.: Od zore do mraka. D. Znižane cene.

Petek, 8.: Zaprt.

Sobota, 9.: Zdravnik na razpotju. C.

★

Abonentje reda D prejmejo v četrtek 7. t. m. »Od zore do mraka«, duhovito in zanimivo satiro mariborskega podžupana in književnika R. Golouha. Veljajo znižane cene.

Prihodnja operetna premiera bo v kratkem. Čez oder pojde Fallovo delo »Veseli kmetiči«. Kakor vse Fallove operete, odlikuje tudi »Veselega kmetiča« divna glasba, ki je v nasprotju s plehkimi sodobnimi »šlagerji« zelo seriozna. Vsebinsko ni to delo pisano prav nič po običajni, okosteneli operetni šabloni, kar učinkuje osvežujoče. Slike je izbran iz kmetijskega življenja. Režija je Harastovičeva. Naslovno ulogo igra P. Krvič, sicer pa še sodelujejo Udovičeva, Barbičeva, Starčeva, Gorinškova, Dragutinovičeva, mala Jarhova, Sanein, Harastovič, Medven, Gorinšek, Rasberger, Kostić in Verdonik.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperaturo, 4. relativno vlažnost v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 0-10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. — Temperatura: prve številke pomenijo, najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

6. februarja 1935
Ljubljana 7, 755.6, 2.0, 93, NNE1, megla 10, dež, 5.3; Ljubljana 14, 757.1, 3.0, 75, E3, 9, —; Maribor 7, 755.4, 1.0, 90, NE2, 10, dež, 0.4; Zagreb 7, 755.7, 2.0, 90, NW3, 10, dež, 7.0; Beograd 7, 753.6, 0.0, 90, ESE2, 10, sneg, 9.0; Sarajevo 7, 754.3, 2.0, 90, N5, 10, dež, 1.0; Skopje 7, 758.4, —5.0, 90, 0, 10, —; Kumbor 7, 753.3, 12.0, 30, E3, 10, dež, 1.0; Split 7, 751.6, 8.0, 90, NNE2, 10, dež, 2.0; Rab 7, 753.7, 7.0, 80, SE4, 10, dež, 9.0; Rog. Slatina —, 0.0, 96, E2, 10, dež, 6.0.

Temperatura: Ljubljana —, 1.8, Ljubljana 4.6, —; Maribor 2.0, 1.0; Zagreb 7.0, 2.0; Beograd 2.0, 0.0; Sarajevo 9.0, —1.0; Skopje 5.0, —11.0; Kumbor 15.0, 10.0; Split 11.0, 7.0; Rab 9.0, 4.0; Rog. Slatina 4.0, —1.0.

Sokol

Sokolska četa v Mačkoveh je imela 2. januarja letni občni zbor. Požrtvovalni postajni načelnik starosta br. Ivo Fegic je otvoril zbor in se v uvodu spomnil blagopokojnega kralja Ureditelja, pri čemer so navzočni vzklili trikrat »Slava« in trikrat »Živele mlademu kralju Petru II. Potem so zaklicali »Slava« tudi pokojnemu načelniku br. Himi Aleksandru. Delegat matičnega društva iz Murske Sobotice br. Niševicer je izrekel pozdrave. Navzočna je bila tudi podnačelnica matičnega društva s. Milena Pertoškova. Tajnica Leopoldina Podobnikova, ki je obenem tudi blagajničarka, je v kratkih potezah orisala delo in finančno stanje čete. Načelnisko poročilo sta podala br. načelnik Kalman Bezec in načelnica s. Draga Logar. Posebno priznanje gre mlademu kmečkemu načelniku, ki je tako vestno vršil svojo funkcijo. Tudi prosvetar br. Jožef Podlesek je prav delaven. V odbor so bili zopet izvoljeni prejšnji funkcionarji. Med njimi sta še vedno dva starejša člana ki že od ustanovitve čete upravljata svoji funkciji. To sta podstarosta br. Mihael Veren in revizor br. Ivan Žumer. Zaključno besedo je imel br. Niševicer, ki je v ognjevitih besedah izpodbujal članstvo k vztrajnemu delu.

Iz življenja na deželi

Iz Ptuja

— Rezervirajte vstopnice za gostovanje mariborskega gledališča, ki bo v ponedeljek 11. t. m. v ptujskem mestnem gledališču! Uprizore izredno zabavno veseligr O. Scheinplugove »Okence«, ki je povsod žela velike uspehe. Režira glavni režiser J. Kovič, ki igra tudi glavno ulogo docenta dr. Johaneke. Ker je to po dolgem času prvo gostovanje mariborskega gledališča in bo zanimanje zanj brezdvomno veliko, naj se vstopnice nabavijo v predprodaji in čimprej. Če bo s povoljnim obiskom tega gostovanja zajamčeno zanimanje tudi vnaprej bo mariborsko Narodno gledališče pričelo z rednimi gostovanji v Ptuj.

Iz Litije

— Litjska ljudska univerza je prva na našem podežlju zdrnila tudi ostale podeželske kraje k smotrenemu prosvetnemu delovanju. Vodstvo je prejelo že več vprašanj o organizaciji Ljudske univerze. — Uvodno predavanje je v januarju je imel o Narodni odbrani njen predsednik iz Ljubljane dr. Josip Cepuder. Nadalje so predavali notar dr. Ivan Grašič o Erjavcu, Brehmu in dr. Poneboku, treh odličnih naših ptičeslovcih, nakar nam je sam prikazal življenje naših ptičkov. Ob 70letnici sv. Save je govorila učiteljica ga. Ljudmila Vizjakova. Zaključno januarsko predavanje o sokolstvu pa je imel g. učitelj Vidic Franjo. Predavanja se vrše v osnovni šoli vsak četrtek ob 20. ur. V februarju bodo predavali sami domačini. Drevi bo učitelj g. Jože župančič prikazal zasavske velmože: barona Vego iz Zagorice, profesorja Josipa Marna iz štanje, odličnega slovenskega zgodovinarja; slovitega ilirca in pisatelja škofa Matevža Ravnikarja z

Na križišču centra Ljubljane oddamo v prvem nadstropju komfortno

stanovanje

obstoječe: iz 5 velikih sob in dveh kabinetov, primerno tudi za poslovne lokale. Vprašati je v oglasnem oddelku »Jutra«.

SPLOŠNA PRIVLAČNOST JE NAŠ

SEJEM

Ker je v popoldanskih urah prevelik naval na naš sejem, prosimo p. n. nakupujoče občinstvo, da svoje potrebščine krije po možnosti v predpoldanskih urah.

Trgovska hiša Ant. Krisper

Stritarjeva ul. 1—3

LJUBLJANA

Mestni trg št. 26b

»VSI SO PRIŠLI, VSI SO PRIŠLI GA KROPIT IN ZANJ MOLIT...«

Vsi vi, ki ste v trumah kropili mojega mrtvega soproga

Franceta Stupico

sprejmite mojo in moje dece vdano zahvalo!

Dragi sorodnik ob smrtni postelji, zvesti nastavljenec v ranem jutru in vse dni, kmet in obrtnik — dolgoletna, zvesta odjemalca, utrujeni delavec, hišna pomočnica, šivilja, mlekarica, postrežek ob palicah, ki si ga hotel še enkrat videti, otroci, ki ste prejeli rože iz njegovih blagih rok, študent, študentka, uradnica, dobra znanca s Posavja, Tacna in drugod, kmetica iz st. Lenarta, pismonoska, sosolce iz gimnazijah let in tovariši iz učne dobe, zvesti prijatelj, mešan in meščanka, trgovce-tovariši, gasilec, zupan in sosed iz rodne vasi, častnik, inženjer, vrtnar, redovnica, semenišnik, župnik, redovnik, železničar, državni uradnik, zastopnik »Jadranske straže«, mali stražarčki morja, odvetnik, ravnatelj, dama iz visokih krogov — vi vsi, ki ste v velikem številu klečali in stali ob njegovi mrtvaški postelji in kropili njegovo mrzlo telo, vi vsi, ki ste mu prinesli kramnih vencev in ga pokrili z nagelji, ki jih je tako ljubil, dobri Bog, ki si ga obiskal in dal kosu, da mu je še na vrtu nad krsto zapel zadnji pozdrav in solnce, da mu je sijalo na zadnji poti in posljalo še v jamo, val preprosti in veliki ljudje, ki ste ga v ogromnem številu spremljali na zadnji težki poti, vsi, ki ste nam osebno in pismeno lajšali neznošno bol in nam stali ob strani, da nismo obupali — bodite tem potom sto in stokrat zahvaljeni!

Irma Stupica in otroci.

L. WOLFF;

Pokonci glavo

Položila je orožje nazaj v kovčeg, ga zaklenila in stopila k pisalni mizi. Smrt ni rešitev. Pastor Gisevius je bil pobegnil iz življenja, vendar, ali je zdaj vedel, kaj se je bilo zgodilo z njegovo ženo? Ali še živi, ali je klavirno poginila? Ali ni bil najtežjega vprašanja svojega življenja nerazrešenega zapustil hčerki?

In Frank! Kaj bi si Frank mislil, če bi se brez besede poslovila od življenja? Ali ni dolžna dati Franku račun? Ali ni niti tega zaslužila zanj?

Dobro je, da samokres ni bil nabit.

Sarloti je sedela za pisalno mizo in poizkušala misliti. Jasnou ji je bilo samo to, da je njenega zakona konec. Spoštovanje do svetosti zakona je bilo tako globoko zasidrano v njej, da se ji je zdela ta vez, ki jo je bila prelomila, čeprav brez svoje krivde, za zmemom raztrgana. Nikoli več ni mogla biti Frankova žena. Od sramu bi umrla, če bi jo objel.

Z Bogom, Frank!

Spustila je glavo na komolce in vendar še dala duška solzam. Šibka, isalna muzica se je kar tresla od njenega ihtenja. Nato se je oglašila srce, se skrčilo in poglodelo Sarloto kvišku. Vstala je, se trudoma opotekla po sobi in počakala, da se je vihar polegel.

Ko ji je srce spet mirneje utripalo in samo še skelelo kakor odprta rana, je bil prvi obroč v življenju Sarlote Ditmarjeve sklenjen.

Odločno je sedla za pisalno mizo in jela pisati:

»Moj ljubi Frank!

Niš več ne morem biti tvoja žena. Bog, peklenšček, hudobna ušda — kaj vem, kdo je tako hotel!

Nikoli več ne morem biti tvoja žena, Frank. Krivda je moja, a kriva nisem.

Ločiva se v miru in prijateljstvu.

Če bi me silil, naj bom spet tvoja žena, bi umrla.

Bodi mi zahvaljen za vso ljubezen in dobroto.

Nikoli te ne bom nehala ljubiti.

Z Bogom, Frank! Z Bogom za zmerom!

Sarloti.

Prebrala je pismo še enkrat, ga zložila, ga vtaknila v ovoji in napisala naslov: Mr. Frank Ditmar, hotel »Montrose«, New York City. Nato je skrbno nalepila znamko.

Vstala je, oblekla plašč in hotela takoj vreči pismo v nabiralnik. A zdajci se je premislila, odložila klobuk in plašč, zaklenila pismo, zapustila sobo in krenila v »salon«.

Ekscelencja Platonov je kakor po navadi sedel v svojem kotu in bral francoski časnik.

»Dober večer, madame,« jo je živahno pozdravil in odložil časopis.

»Zelo me veseli, da vas vidim. Kako se imate?«

»Dobro se imam,« je obrzadno rekla Sarlota in sedla.

Platonov jo je pazljivo pogledal.

»Ne vem, ne zamerite, prosim, madame, a nocoj se mi zdite nekam izpremenjeni. Nova črta je v vašem obrazu.«

Pobranila se je.

»Preveč ste nagnjeni k psihologiji, kakor vsi Rusi, dragi gospod Platonov.«

»V tem imate prav, madame,« je smehljaje se priznal Platonov.

»Psihologija je naša velika grehota! Po vse noči sedimo skupaj, po sto kozarec čaja popijemo in razčlenjujemo najgloblje drhtljaje človeških možganov. To je nevarna grehota. Brez naše strasti za psihologijo si gotovo ne bi bilo moči misliti sovjetske republike.« Globoko je pognil glavo na cigarete. »A kdo ve, nemara je komunistična ideja edina prava? Po drugi strani pa spet ni edinih pravih idej. Ideja je slika, ki si jo človek ustvarja. A vsaka slika je napačna. Ali bolje: vsaka slika postane napačna.«

»Mine.«

»C' est ça. Vsaka ideja je pravilna samo v tistem trenutku, ko nastane.«

Spet ji je zvedavo pogledal v obraz.

»Menda vas ne tare kako gorje, madame?«

»Samo tisto drobno, ki ga človek zmerom nosi s seboj.«

Rus se je veselo nasmehnil.

»Da, gorje teka z nami kakor zvest psiček. Prav za prav imam gorje rad. Pomislite, madame, kako žalosten bi bil zakon brez gorja.«

Sarloti je poprijela.

»Kakšne so prav za prav vaše misli o zakonu, gospod Platonov. O tem nisva še nikoli govorila.«

»Zato, ker je predmet nevaren, madame.«

»Nevaren, gospod Platonov?«

»Nu da. Ali zakon sploh še obstoji? Morda v nekaterih oddaljenih ruskih gubernijah. Današnji zakon je največkrat samo formalna naprava, vnanja vez, slepilo iz kolekovanega papirja.«

»Misliš sem zakon, ki pomeni notranjo vez, gospod Platonov.«

Ekscelencja Platonov se je zresnil.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopil in tenitive se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

ponudbam na sifre ne prilažite znamk! Le, če zantevate Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor priložite Din 3.— v znamkah.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismo obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana šte. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljanati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Ilustrirana revija

ŽIVLJENJE IN SVET

VAM NUDI TEDENSKO POUKA IN ZABAVE V BESEDI IN SLIKI

UPRAVA: LJUBLJANA, Knafjeva ul. 5

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mlajše šivilje

za konfekcije sprejem. — Z lastnimi stroji imajo prednost. Zglasi se: Jez. Zabka, Jernejeva ul. 32/1. 2457-4

Ključavničarja

ali sorodne stroke samca, ki sprejeto kot družabnika s cen. 15—20.000 Din v dobro delavnico za izdelovanje težavnih zastav. Vloga sigurna. »Cosmos«, Zagreb, Maksimirska 11. 2385-4

Strokovnjake

energične mojstre, kovačke delavce za delo na nordih (Federhammer), ki so delali kovalci delce plugov, letov, lopate, motike, sekire in krampje, sprejme takoj tovarna Družina Družba, Leskovar, Vardarska banovina. 2376-1

Za prevzem gostilne

za račun, izjem natarikovo ali zakonski par brez otrok. Ponudbe na oglas, oddelk »Jutra« pod sifro »20000«. 2457-1

Prodajalca (ec)

zvozna kavoje in samostojnega vodstva, dobi stalno službo. Dopise pod sifro »Zvozna in politenaz« za oglasni oddelk »Jutra«. 2376-1

Mlajši kuhar

17. restavracijski, poudi takoj službo. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Prilaktante«. 2459-1

Brata Smuka

Tik za vogalom, v Samokoliški ulici, je stal Jure Juhart in stokal za svojim vozikom. Naročeno mu je bilo, naj odda pri trvdki Črepinjevič in sin dva zaboja steklenine, a zaboja sta bila tako velika, da ju ni mogel spraviti skozi vrata. Ubogi Jure prav res da ni vedel ne kod ne kam!

Instruktor

absolvent trg. akademije, za namučno in matematično, se sprejme. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Uspeli«. 2478-4

Službe išče

Beseda 50 par, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Kuharica

mlada in zdrava, sposobna kuhati, želi mesto. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Varčna«. 3452-2

Plačilna natarikarica

z znanjem nemščine in v večletnih spricvali, išče mesto. Gre samo v boljšo restavracijo ali gostilno — tudi izven: Gorenjsko, Maribor, Celje, Zagreb ali kam drugam. Cenjene dopise na oglasni oddelk »Jutra« pod »Plačilna«. 3470-2

Gostilniška kuharica

za vsa dela, išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2452-2

Vrtnar

samski, z 20letno prakso, išče stalno službo za la. koj. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Delavca«. 3485-2

Samostojna gospodinja

in kuharica srednjih let, želi stalno službo — najraje v Celju ali Ljubljani. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2485-2

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stara opeka!

Trije tovarniški dimniki nekdanje topline v Ljubljani, neposredno pri kolodvoru, so naprodaj. Reflektanti, ki se obvezajo na lastno odgovornost dimnike podreti, naj stavijo svoje ponudbe na naslov: Talionica željeza, Topuske. 3461-6

Tvrđka

A. & E. Skaberne Ljubljana, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet

vložne knjižnice

proverjenih ljubljanskih denarnih zavodov (Mestne banke, Ljubljanske kreditne banke), letošnje opozarja na svojo investiturno prodajo. 3483-6

Telefon 2059

Premog »arbopakete« drva in koks

POGAČNIK

Bolharičeva ulica 5.

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posreduje denar na hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana Gledališka 12, telefon 38-10 45-16

60.000 Din posojilo

v gotovini, iščem za takoj Vinkljata na prvo mesto na lepe posvetov štirikratno vrednosti, ob glavni cesti v bližini mesta. Ponudbe do 1. februarja na oglas, oddelk »Jutra« v Ljubljani pod »Gotovina takoj«. 2498-16

Koncesijo

komercialne pisarne za poravnave, davčne zadeve i. dr. oddam v najem. Event. oddelku. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Eksistenca«. 2498-16

Kupim knjižico

Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Ritko«. 2385-16

Družabnika (co)

za zelo dobičkonosno izdelovanje iščem. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Zasigurana eksistenca Din 50.000«. 2473-16

Posojilo

vložne knjižice Ljudske posojilnice v Ljubljani, Din 300.000, iščem pod zelo ugodnimi pogoji. Kot jamstvo prometna vknjižba na trgovsko hišo v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »300.000«. 2456-16

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosedežni avto

uporaba 6 litrov na 100 km, v najboljšem stanju najugodnejše prodaja Zutek v Ljubljani, Tavčarjeva 11. 2470-10

Pokrištvo

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otomane

žimnice, Couch spalne fotelje itd. ugodno prodaja tapetnik Egon Zakrjaski, Selenburgova 4. — Istotam naprodaj stenska izlozba. 3149-12

Moderno spalnico

s pešho prodam za 1700 Din. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 3491-12

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za 105.000 Din

nova dvostanovajska hiša s pritliklinami, 10 minut od tramvaja v Vodmatu pod ugodnimi pogoji takoj naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 3392-20

Posredovalca

iščem za prodajo parcel. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2458-30

Majhno hišo

v vrtno prodam. Poivse se v gostilni Valjave v Sp. Siki, Aleševčeva 14. 3501-30

Dvostanovanj. hišico

ali vilo kupim. Ljubljani ali bližnji periferiji. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Do 100.000«. 3476-30

Za 350 Din mesečno

takoj oddam v najem manjšo vilo v Poljčanah obstoječo iz 4 sob, kuhinje, predstobe in 1 sobe v mansardi, velikega podstrešja, gospodarsko poslopje, vrt, njive, nekaj sadja in grozdja. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Lep dom 1935«. 2453-30

Krasno poslopje v Mariboru

radi preselite ugodno naprodaj. Veliki, najmodernejši urejeni stanovanjski prostori. Po celem velikem posloppju racionalna centralna kurjava. Lepi balkoni, kopalnica, plin in elektrika. Velik vrt s kopalem bazenom in sadnim drevljem. Lastna električna napeljava za 50 HP. Pripravno za sanatorij ali penzionat. Cena 850.000 Din. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Ertebasov«. 2424-30

2 krasni parceli

ob Tyrševi in Celovški cesti poceni naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2481-30

Gostilniško posest

na najlepšem, prometnem kraju Celja zaradi bolezni pod ugodnimi pogoji prodam. Hiša je enonadstropna, ima 3 gostilniške prostore, prostore za kmetijske, vse v najboljšem stanju, vsev gostilniški, krasen sadni in zelenjavni vrt. Vsiem delovna tudi književna dohoda. Zveč dobrih zalog. — Vse v gostilni »Pri mostu«, Celje. 2487-30

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovski lokal

prostoren, možnost najboljših izdelov, naproti gradu, ter manjši lokal v Kopalski ul. oddam v najem. — Vprašati Mariborskem kreditnem zavodu. 2042-19

Dvorišni lokal

oddam v Tavčarjevi ulici 6 2472-10

Stanovanje odp

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisob. stanovanje

komfortno, oddam s 1. majem v Smoletovi ul. 6. — Sv. Kristof. 2493-31

Dvosob. stanovanje

s kabinami, kuhinjo, pritliklinami oddam s 1. majem 1935. Weissbacher, Tyrševa cesta 66. 2463-31

ZAHVALA

Za številne pismene in ustne izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega vroč ljubljeneega in nenadomestljivega sina in brata

Hinka Perneta

stud. med.

in poklonjene krasne vence in šopke se s tem srčno zahvaljujemo.

Zlasti smo dolžni zahvaliti se častiti duhovščini za tolažbo in spremstvo, gg. primariju dr. Jenku, asistentoma dr. Merčunu in dr. Heferlu ter ostalim gospodom dežurnim zdravnikom, ki so mu skušali z brezpripremno skrbjo in požrtvovalnostjo rešiti mlado življenje, nadalje oč. sestram, posebno s. Jedrti in s. Kristini, ki so mu stale čuječe noč in dan ob strani in nežno lajšale gorje do zadnjega trenutka.

Prav iskreno se tudi zahvaljujemo Akademskemu pevskemu zboru za presunljivo petje, J. n. a. d. Jadranu, Društvu medicincev in ožjim prijateljem za globoko občutene in tolažilne poslovljne govore ter vence, tovarišem, tovarišicam in sploh vsem, ki so kakorkoli pripomogli k lepši zadnji poti nepozabnega pokojnika.

Vsem še enkrat — hvala!

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 8. t. m., ob 7.15 v frančiškanski cerkvi.

Ljubljana, dne 6. februarja 1935.

Zalujoči ostali.

Trisob. stanovanje

pritlikno, za 800 Din mesečno oddam s 1. majem na Domobranski cesti 5. 2471-21

Štirisob. stanovanje

s vsem komfortom oddam s majem v vili v Goroprti ulici 14. Informacije daje hišnik od 3.—5. 2425-31

Dvosob. stanovanje

s pritliklinami, v vili oddam s marcem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2498-31

Trisob. stanovanje

s pritliklinami in vrtom s marcem oddam za 600 Din v Kolesiji, Zelena pot 6. 2452-31

Elegantno stanovanje

5 sob, po primerni ceni oddam s majem v Ljubljani, Kr. Petra trg šte. 5. 2500-31

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

cenjeno, za takoj išče zakonski par brez otrok — po možnosti v centru Ljubljane. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Miren stanovalec 2«. 2017-31/4

Enosob. stanovanje

letem, iščem za marec. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Udobno stanovanje«. 2492-31/4

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Sobo

strogno separirano, išče gospod. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Mirno«. 2494-33/4

Prazno sobo

(sohico) po možnosti v pritliklini, čeprav na dvorišču, ponudbe »Varstvo«. Tyrševa 17. 2497-33/4

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo

s vosebam vvhodom oddam s 15. februarjem v Tavčarjevi ulici 1/1. 2461-35

Sobo

solnčno, s souporabo kopalnice oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2477-35

Lepo sobo

s balkonom in strogo separiranim vvhodom oddam na Taboru — Maistrova 16 2490-35

2 lepi, prazni sobi

s popolnoma sep. vvhodom oddam takoj ali s marcem v bližini sodnice. Pripravno za advokata ali zdravnika. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2476-35

Dve prazni sobi

veliki, na ulico, za vsako obrt ali stanovanje, oddam takoj skupno ali posamezno. Ciglič, Mostni trg 11, Ljubljana. 2501-33

Visokopritlikno sobo

zelo čisto, sraven cerkev sv. Jožefa oddam s 15. februarjem gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2505-33

Vrednote

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Dopisi

Beseda 2 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Peter 12

iskrena hvala za vse! Si bolan? 2485-34

Ženitve

Beseda 2 Din, davek 2 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Državni uradnik

upokojenec, želi stika s naobrazeno in dobroščeno gospo — udovo, s primer nim imetjem, v svrhu ženitve. Ponudbe na oglas, oddelk »Jutra« pod sifro »Usporedno želje«. 2497-35

Stikalnico

najmanj 9000 kg teža, iščem. — »Bijana« d. d., Beograd, Prekernova ulica 14. 2380-29

»Kompimir«

stikalnico najmanj 9000 kg teža, iščem. — »Bijana« d. d., Beograd, Prekernova ulica 14. 2380-29

»Kompimir«

stikalnico najmanj 9000 kg teža, iščem. — »Bijana« d. d., Beograd, Prekernova ulica 14. 238